

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.5.1.2024

st. bryg. Mirosław Pender
Zachodniopomorski Komendant Wojewódzki
Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie

Komenda Wojewódzka
Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie
ul. Firlika 9-14
71-637 Szczecin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/030 – Przygotowanie do działań specjalistycznych grup ratowniczych Państwowej Straży Pożarnej

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie ¹ , ul. Firlika 9-14, 71-637 Szczecin.
Kierownik jednostki kontrolowanej	St. bryg. Mirosław Pender, Zachodniopomorski Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej ² od 1 lutego 2024 r., który wcześniej, tj. od 13 stycznia 2024 r. pełnił obowiązki Komendanta. Poprzednio, w okresie od 1 kwietnia 2020 r. do 12 stycznia 2024 r., Komendantem był nadbryg. Jarosław Tomczyk.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Organizacja specjalistycznych grup ratowniczych³ w poszczególnych dziedzinach ratownictwa, w tym na czas wprowadzania stanów nadzwyczajnych. 2. Stan kadrowy, organizacja szkolenia i kwalifikacje strażaków ratowników SGR. 3. Wyposażenie SGR i strażaków ratowników. 4. Utrzymywanie przez SGR nominalnej gotowości operacyjnej. 5. Sprawowanie przez komendanta wojewódzkiego PSP nadzoru nad przygotowaniem i funkcjonowaniem SGR.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2023 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych ⁴ . Kontrolą objęto również dokumenty wytworzone wcześniej, niezbędne dla realizacji celu kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁵ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontrolerzy	1. Adam Borowski, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr LSZ/55/2024 z 25 marca 2024 r. 2. Artur Matejko, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/120/2024 z 20 czerwca 2024 r. (akta kontroli str. 1-2a, 77, 93-96)

II. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	W okresie objętym kontrolą Komendant Wojewódzki PSP prawidłowo zorganizował na terenie województwa zachodniopomorskiego⁷ specjalistyczne grupy ratownicze. Funkcjonowały one zgodnie z obowiązującymi zasadami organizacji działań ratowniczych, posiadały stany kadrowe i wyszkolenie oraz wyposażenie umożliwiające prowadzenie działań ratowniczych. Komendant nadzorował przygotowanie SGR do działań przez prowadzenie inspekcji gotowości operacyjnej, w wyniku których formułowano stosowne wnioski. Umiejętności praktyczne ratowników były podnoszone podczas ćwiczeń ratowniczych organizowanych dla poszczególnych specjalności ratowniczych. SGR były wyposażone w pojazdy zgodnie z normatywami oraz niezbędny specjalistyczny sprzęt i wyposażenie ratownicze, a istniejące niedobory sprzętu nie miały zasadniczego wpływu na możliwość prowadzenia działań ratowniczych. Komendant podejmował działania w celu ich uzupełnienia.
--------------	---

¹ Dalej: Komenda lub KW PSP.

² Dalej: Komendant lub Komendant Wojewódzki PSP.

³ Dalej: SGR.

⁴ Do 19 lipca 2024 r.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o NIK.

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁷ Dalej: województwa.

W KW PSP prowadzono analizy działań ratowniczych, w których potwierdzono prawidłowe i efektywne funkcjonowanie SGR. Ponadto w dokumentach tych sformułowano stosowne wnioski organizacyjne, bądź w zakresie odpowiedniego wyposażenia grup. Wyznaczono koordynatorów wojewódzkich PSP w poszczególnych dziedzinach ratownictwa.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR	1. Regulacje prawne i organizacja funkcjonowania SGR na terenie województwa.
Opis stanu faktycznego	1.1. W 2022 r. rozkazami komendantów miejskich oraz komendantów powiatowych PSP na terenie województwa powołano 10 SGR w pięciu specjalnościach, tj.: a) Specjalistyczną Grupę Poszukiwawczo-Ratowniczą (pn. KILO)⁹, powołaną rozkazem nr 2/2022 Komendanta Powiatowego PSP w Stargardzie z dnia 1 sierpnia 2022 r. i zorganizowaną w oparciu o siły i środki Jednostki Ratowniczo - Gaśniczej¹⁰ Komendy Powiatowej PSP w Stargardzie, dla której od 1 sierpnia 2022 r. ustalono poziom gotowości operacyjnej „A”¹¹; b) Specjalistyczną Grupę Poszukiwawczo-Ratowniczą (pn. ECHO)¹², powołaną rozkazem nr 6/2022 Komendanta Powiatowego PSP w Białogardzie z dnia 1 sierpnia 2022 r. i zorganizowaną w oparciu o siły i środki JR-G Komendy Powiatowej PSP w Białogardzie, dla której od 1 sierpnia 2022 r. ustalono poziom gotowości operacyjnej „A”¹³; c) Specjalistyczną Grupę Ratownictwa Technicznego (pn. TUR)¹⁴, powołaną rozkazem nr 11/2022 Komendanta Miejskiego PSP w Koszalinie z dnia 1 sierpnia 2022 r. i zorganizowaną w oparciu o siły i środki JR-G Nr 1 Komendy Miejskiej PSP w Koszalinie, dla której od 1 sierpnia 2022 r. ustalono poziom gotowości operacyjnej „C”¹⁵; d) Specjalistyczną Grupę Ratownictwa Technicznego (pn. ŻUBR)¹⁶, powołaną rozkazem nr 3/2022 Komendanta Powiatowego PSP w Stargardzie z dnia 1 sierpnia 2022 r. i zorganizowaną w oparciu o siły i środki JR-G Nr 1 Komendy Powiatowej PSP w Stargardzie, dla której od 1 sierpnia 2022 r. ustalono poziom gotowości operacyjnej „B”¹⁷; e) Specjalistyczną Grupę Ratownictwa Wysokościowego (pn. PAJAK)¹⁸, powołaną rozkazem nr 9/2022 Komendanta Miejskiego PSP w Szczecinie z dnia 1 sierpnia 2022 r. i zorganizowaną w oparciu o siły i środki JR-G Nr 3 Komendy Miejskiej PSP w Szczecinie, dla której od 1 sierpnia 2022 r. ustalono poziom gotowości operacyjnej „B”, a od 31 stycznia 2025 r. poziom „BS”; f) Specjalistyczną Grupę Ratownictwa Wysokościowego (pn. WIATRAK)¹⁹, powołaną rozkazem nr 3/2022 Komendanta Powiatowego PSP w Kołobrzegu z dnia 1 sierpnia 2022 r. i zorganizowaną w oparciu o siły i środki JR-G Komendy Powiatowej PSP w Kołobrzegu, dla której od 1 sierpnia 2022 r. ustalono poziom gotowości operacyjnej „A”²⁰;

⁸ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Dalej: SGPR Stargard lub SGPR w Stargardzie.

¹⁰ Dalej: JR-G.

¹¹ Po dniu 1 sierpnia 2022 r. poziom operacyjny przedmiotowej SGR nie był zmieniany.

¹² Dalej: SGPR Białogard lub SGPR w Białogardzie.

¹³ Po dniu 1 sierpnia 2022 r. poziom operacyjny przedmiotowej SGR nie był zmieniany.

¹⁴ Dalej: SGRT Koszalin lub SGRT w Koszalinie

¹⁵ Po dniu 1 sierpnia 2022 r. poziom operacyjny przedmiotowej SGR nie był zmieniany.

¹⁶ Dalej: SGRT Stargard lub SGRT w Stargardzie.

¹⁷ Po dniu 1 sierpnia 2022 r. poziom operacyjny przedmiotowej SGR nie był zmieniany.

¹⁸ Dalej: SGRW Szczecin lub SGRW w Szczecinie

¹⁹ Dalej: SGRW Kołobrzeg lub SGRW w Kołobrzegu.

²⁰ Po dniu 1 sierpnia 2022 r. poziom operacyjny przedmiotowej SGR nie był zmieniany.

- g) Specjalistyczną Grupę Ratownictwa Chemicznego i Ekologicznego (pn. GRYF)²¹, powołaną rozkazem nr 7/2022 Komendanta Miejskiego PSP w Szczecinie z dnia 1 sierpnia 2022 r. i zorganizowaną w oparciu o siły i środki JR-G Nr 2 Komendy Miejskiej PSP w Szczecinie, dla której od 1 sierpnia 2022 r. ustalono poziom gotowości operacyjnej „A, B”, a od 1 października 2022 r. poziom „A, B, D”²²;
- h) Specjalistyczną Grupę Ratownictwa Chemicznego i Ekologicznego (pn. POMERANIA)²³, powołaną rozkazem nr 12/2022 Komendanta Miejskiego PSP w Koszalinie z dnia 1 sierpnia 2022 r. i zorganizowaną w oparciu o siły i środki JR-G Nr 2 Komendy Miejskiej PSP w Koszalinie, dla której od 1 sierpnia 2022 r. ustalono poziom gotowości operacyjnej „A”, a od 30 września 2022 r. poziom „A, B”²⁴;
- i) Specjalistyczną Grupę Ratownictwa Wodno-Nurkowego (pn. BOSMAN)²⁵, powołaną rozkazem nr 8/2022 Komendanta Miejskiego PSP w Szczecinie z dnia 1 sierpnia 2022 r. i zorganizowaną w oparciu o siły i środki JR-G Nr 3 Komendy Miejskiej PSP w Szczecinie, dla której od 1 sierpnia 2022 r. ustalono poziom gotowości operacyjnej „A”, a od 30 czerwca 2024 r. poziom „A, B”;
- j) Specjalistyczną Grupę Ratownictwa Wodno-Nurkowego (pn. JAMNO)²⁶, powołaną rozkazem nr 13/2022 Komendanta Miejskiego PSP w Koszalinie z dnia 1 sierpnia 2022 r. i zorganizowaną w oparciu o siły i środki JR-G Nr 1 Komendy Miejskiej PSP w Koszalinie, dla której od 1 sierpnia 2022 r. ustalono poziom gotowości operacyjnej „A”²⁷.

(akta kontroli str. 76, 78-79, 81-82, 84-85, 105-107, 507-525)

Do dnia 30 kwietnia 2024 r. na terenie województwa nie powołano specjalistycznej grupy sonarowej.

(akta kontroli str. 78-79, 81-82, 84-85, 105-107, 507-525)

Zastępca Komendanta Wojewódzkiego PSP wyjaśnił, że: *W roku 2022 został przyjęty plan sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego na lata 2022-2024, który nie uwzględniał powoływania grupy sonarowej w województwie zachodniopomorskim.*

(akta kontroli str. 784, 787)

Do działań ratowniczych na obszarze województwa przewidziano udział następujących SGR spoza województwa:

- a) w przypadku działań poszukiwawczo-ratowniczych na poziomie gotowości operacyjnej „B” oraz na poziomie „C” – SGR z Poznania (14 powiatów²⁸ oraz miasta Szczecin i Świnoujście) i z Gdańska (cztery powiaty²⁹ i miasto Koszalin);
- b) w przypadku działań ratownictwa technicznego na poziomie „B” – SGR z Gdańska (jeden powiat³⁰) – pozostały obszar województwa zabezpieczany przez SGR ze Stargardu;
- c) w przypadku działań ratownictwa technicznego na poziomie „C” – SGR z Poznania (dwa powiaty³¹) – pozostały obszar województwa zabezpieczany przez SGR z Koszalina;
- d) w przypadku działań ratownictwa wysokościowego na poziomie „A” – SGR z Gorzowa Wlkp. (trzy powiaty³²) i ze Słupska (jeden powiat³³) – pozostały obszar województwa zabezpieczany przez SGR ze Szczecina i z Kołobrzegu;

²¹ Dalej: SGRChem Szczecin lub SGRChem w Szczecinie.

²² Po dniu 1 października 2022 r. poziom operacyjny przedmiotowej SGR nie był zmieniany.

²³ Dalej: SGRChem Koszalin lub SGRChem w Koszalinie.

²⁴ Po dniu 30 września 2022 r. poziom operacyjny przedmiotowej SGR nie był zmieniany.

²⁵ Dalej: SGRWN Szczecin lub SGRWN w Szczecinie.

²⁶ Dalej: SGRWN Koszalin lub SGRWN w Koszalinie.

²⁷ Po dniu 1 sierpnia 2022 r. poziom operacyjny przedmiotowej SGR nie był zmieniany.

²⁸ Choszczeński, drawski, goleniowski, gryfiński, gryficki, kamieński, kołobrzeczski, łobeski, myśliborski, policki, pyrzycki, stargardzki, świdwiński, wałecki.

²⁹ Białogardzki, koszaliński, sławieński, szczecinecki.

³⁰ Sławieński.

³¹ Myśliborski, wałecki.

³² Choszczeński, myśliborski, wałecki.

³³ Sławieński.

- e) w przypadku działań ratownictwa wysokościowego na poziomie „B” – SGR z Bydgoszczy (trzy powiaty³⁴ i miasto Koszalin) i z Gdyni (jeden powiat³⁵) – pozostały obszar województwa zabezpieczany przez SGR ze Szczecina;
- f) w przypadku działań ratownictwa wysokościowego na poziomie „S” – SGR z Gdyni, Poznania i Zielonej Góry (bez szczegółowego podziału na powiaty);
- g) w przypadku działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego na poziomie „A” – SGR z Piły (dwa powiaty³⁶) i z Gorzowa Wlkp. (dwa powiaty³⁷) – pozostały obszar województwa zabezpieczany przez SGR ze Szczecina i z Koszalina;
- h) w przypadku działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego na poziomie „B” – SGR z Piły (trzy powiaty³⁸) i SGR z Gorzowa Wlkp. (dwa powiaty³⁹) – pozostały obszar województwa zabezpieczany przez SGR ze Szczecina;
- i) w przypadku działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego na poziomie „C” – SGR z Poznania (obszar całego województwa);
- j) w przypadku działań ratownictwa wodno-nurkowego na poziomie „A” – SGR z Piły (dwa powiaty⁴⁰) – pozostały obszar województwa zabezpieczany przez SGR ze Szczecina i z Koszalina;
- k) w przypadku działań ratownictwa wodno-nurkowego na poziomie „B” – SGR z województwa lubuskiego⁴¹ (siedem powiatów⁴² oraz miasta Szczecin i Świnoujście), SGR z Piły (10 powiatów⁴³ oraz miasto Koszalin), SGR z Gdańska (jeden powiat⁴⁴);
- l) w przypadku działań ratownictwa wodno-nurkowego na poziomie „C” – SGR z województwa wielkopolskiego⁴⁵ (dziewięć powiatów⁴⁶ oraz miasto Szczecin), SGR z województwa pomorskiego⁴⁷ (dziewięć powiatów⁴⁸ oraz miasta Koszalin i Świnoujście);
- l) w przypadku działań ratownictwa wodno-nurkowego na poziomie „ABC_{chem}” – SGR z Przemyśla (obszar całego województwa);
- m) w przypadku działań grup sonarowych – SGR z Poznania (dziewięć powiatów⁴⁹ oraz miasto Szczecin), SGR z Kościerzyny (dziewięć powiatów⁵⁰ oraz miasta Koszalin i Świnoujście).

(akta kontroli str. 194-216, 236-258, 341-345, 476-491)

Spośród 10 SGR utworzonych na terenie województwa, jedna, tj. SGR z Koszalina w specjalności ratownictwa chemicznego i ekologicznego nie osiągnęła zakładanej gotowości operacyjnej „B”. Zakładany termin osiągnięcia tej gotowości upłynął 30 września 2022 r.

Zastępca Komendanta Wojewódzkiego PSP wyjaśnił, że: *Główną przyczyną nieosiągnięcia przez SGRChem z Koszalina poziomu „A, B” jest brak samochodu SLRChem. Zgodnie z przyjętymi ustaleniami z Komendą Główną PSP⁵¹ pojazd miał być dostarczony do 30 września 2022 r. Ze względu na brak środków budżetowych inwestycyjnych KW PSP realizuje zadania w zakresie inwestycyjnym wyłącznie w oparciu o pozyskane środki poprzez fundusz wsparcia PSP oraz Wojewódzki*

³⁴ Koszaliński, szczecinecki, wałecki.

³⁵ Sławieński.

³⁶ Drawski, wałecki.

³⁷ Choszczerński, myśliborski.

³⁸ Drawski, szczecinecki, wałecki.

³⁹ Choszczerński, myśliborski.

⁴⁰ Drawski, wałecki.

⁴¹ SGR W-N Centrum utworzona na bazie JR-G w Kostrzynie nad Odrą, Świebodzinie i Międzyrzecz.

⁴² Choszczerński, goleniowski, gryfiński, kamieński, myśliborski, policki, pyrzycki.

⁴³ Białogardzki, drawski, gryficki, kołobrzeski, koszaliński, łobeski, stargardzki, szczecinecki, świdwiński, wałecki,

⁴⁴ Sławieński.

⁴⁵ SGR W-N Poznań-Kościan utworzona na bazie JR-G Nr 1 w Poznaniu i JR-G w Kościanie.

⁴⁶ Choszczerński, drawski, goleniowski, gryfiński, myśliborski, policki, pyrzycki, stargardzki, wałecki.

⁴⁷ SGR W-N Gdańsk-Kościerzyna utworzona na bazie JR-G Nr 2 w Gdańsku i JR-G w Kościerzynie.

⁴⁸ Białogardzki, gryficki, kamieński, kołobrzeski, koszaliński, łobeski, sławieński, szczecinecki, świdwiński,

⁴⁹ Choszczerński, drawski, goleniowski, gryfiński, myśliborski, policki, pyrzycki, stargardzki, wałecki.

⁵⁰ Białogardzki, gryficki, kamieński, kołobrzeski, koszaliński, łobeski, sławieński, szczecinecki, świdwiński.

⁵¹ Dalej: KG PSP.

Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej⁵². Są to niezbędne zadania w zakresie doposażenia jednostek organizacyjnych PSP w sprzęt i pojazdy wykazane jako braki normatywne oraz z przekroczonym wiekiem normatywnym (standard wyposażenia KP / KM PSP). Analiza potrzeb w zakresie wyposażenia i doposażenia SGR jest projektowana w ramach funduszy unijnych z poziomu KG PSP (Biuro Planowania Operacyjnego) w oparciu o zatwierdzony normatyw oraz analizę gotowości poziomu operacyjnego grup specjalistycznych. (...) Z informacji uzyskanych z Biura Planowania Operacyjnego KG PSP doposażenie SGR Chem Koszalin w samochód rozpoznania chemicznego w celu osiągnięcia poziomu gotowości bojowej „B” planowany jest do osiągnięcia do końca 2025 r.

(akta kontroli str. 784-785, 789)

Ponadto od 30 czerwca 2024 r. SGR w specjalności wodno-nurkowej BOSMAN ze Szczecina powinna osiągnąć poziom gotowości operacyjnej „A, B” (wg stanu na 30 kwietnia 2024 r. był to poziom „A”), a od 31 stycznia 2025 r. SGR w specjalności wysokościowej PAJAK ze Szczecina powinna osiągnąć poziom gotowości operacyjnej BS (wg stanu na 30 kwietnia 2024 r. był to poziom „B”).

(akta kontroli str. 105-107, 269-514, 522)

Zastępca Komendanta Wojewódzkiego PSP wyjaśnił, że: *W celu osiągnięcia przez SGR wodno-nurkowego BOSMAN docelowego poziomu gotowości „AB” oraz SGR wysokościowego PAJAK docelowej gotowości „BS” we wskazanych terminach, na bieżąco dokonywano analizy utrzymania stałej gotowości operacyjnej poszczególnych grup. Odzwierciedleniem tej analizy są plany organizacyjne oraz utrzymania stałej gotowości operacyjnej grup sporządzane przez ich dowódców, akceptowane przez Komendanta Miejskiego PSP w Szczecinie i zatwierdzane przez Komendanta Wojewódzkiego PSP. W celu osiągnięcia wyższego poziomu gotowości operacyjnej grup założono w nich zwiększone zapotrzebowanie na szkolenia specjalistyczne m.in. z zakresu nurkowania podlodowego, w przypadku SGRW-N BOSMAN, i ratowników śmigłowcowych KSRG, w przypadku SGRW PAJAK, jak również na inne szkolenia i kursy specjalistyczne. (...) Wnioskami z analiz Planów organizacyjnych oraz utrzymania stałej gotowości operacyjnej SGR były istniejące braki w sprzęcie i wyszkoleniu funkcjonariuszy. W związku z istniejącymi brakami dokonywano zakupów niezbędnego wyposażenia w ramach własnego budżetu, wnioskowano o niezbędne zakupy lub ich dofinansowanie do Komendanta Wojewódzkiego PSP oraz do Prezydenta Miasta Szczecin. Złożono również wnioski o dofinansowanie zakupów niezbędnego wyposażenia do WFOŚiGW. Komendant Miejski PSP w Szczecinie (...) analizował protokoły pionspekcyjne zawierające wnioski dotyczące m.in. niewystarczającej pojemności zestawów butlowych używanych przez SGRW-N BOSMAN oraz braków sprzętowych występujących w SGRW PAJAK (...). W odpowiedzi na wnioski pokontrolne rozpoczęto proces systematycznej wymiany zestawów butlowych (...). Trwa również doposażanie SGRW PAJAK w wymagany sprzęt.*

(akta kontroli str. 785, 789-790)

W latach 2023-2024 w KW PSP opracowano dokumenty pn. „Analiza zagrożeń województwa zachodniopomorskiego”⁵³ oraz „Analiza zabezpieczenia operacyjnego województwa zachodniopomorskiego”⁵⁴. W dokumentach tych nie została określona jaka docelowa liczba SGR w poszczególnych specjalnościach powinna być zlokalizowana na terenie województwa. Jedyne dokumentem, w którym określono liczbę SGR w poszczególnych specjalnościach było, skierowane do zastępcy Komendanta Głównego PSP, pismo ówczesnego zastępcy Komendanta

⁵² Dalej: WFOŚiGW.

⁵³ Dokument z 2023 r. zaakceptowany przez ówczesnego zastępcę Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP 10 lutego 2023 r., dokument z 2024 r. zaakceptowany przez Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP 12 lutego 2024 r.

⁵⁴ Dokument z 2023 r. podpisany przez ówczesnego zastępcę Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP 5 maja 2023 r., dokument z 2024 r. podpisany przez Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP 11 kwietnia 2024 r.

Wojewódzkiego PSP z 28 lutego 2022 r.⁵⁵, do którego załączono zatwierdzony wojewódzki plan rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego. W planie tym wskazano 10 SGR (po dwie w pięciu specjalnościach⁵⁶), ich lokalizację, nazwę jednostki tworzącej SGR, deklarowany obecnie poziom gotowości operacyjnej, docelowy poziom gotowości operacyjnej.

(akta kontroli str. 76-77, 82, 108-274)

Zastępca Komendanta Wojewódzkiego PSP wyjaśnił, że: *Podstawą utworzenia 10 SGR na terenie województwa były możliwości sprzętowo-kadrowe poszczególnych jednostek ratowniczo-gaśniczych oraz wydane przez Komendanta Głównego PSP dokumenty: Zasady organizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego w KSRG, Zasady organizacji ratownictwa wysokościowego w KSRG, Zasady organizacji ratownictwa technicznego w KSRG, Zasady organizacji działań poszukiwawczo-ratowniczych w KSRG, Zasady organizacji centralnego odvodu operacyjnego KSRG. Liczbę oraz rozmieszczenie poszczególnych SGR na terenie województwa ustalono na podstawie wymagań zawartych w Zasadach organizacji funkcjonowania poszczególnych specjalizacji ratowniczych, stopnia zagrożeń oraz czasów dojazdów dla poszczególnych poziomów gotowości., maksymalnych czasów dojazdów dla odpowiednich poziomów zagrożeń oraz posiadanego sprzętu przez jednostki ratowniczo-gaśnicze.*

(akta kontroli str. 784, 787-788)

W latach 2023-2024 nie były wprowadzane zmiany w sieci SGR funkcjonujących na terenie województwa.

(dowód: akta kontroli str. 83)

Zastępca Komendanta Wojewódzkiego PSP wyjaśnił, że: *po dniu 1 sierpnia 2022 r. (data utworzenia 10 SGR) rozważano zmniejszenie liczby SGR na terenie województwa. Ze względu na bardzo dużą liczbę dni bez gotowości podjęto działania związane z likwidacją SGRW Kołobrzeg.*

(akta kontroli str. 784, 788)

W okresie objętym kontrolą nie występowało do Komendanta Głównego PSP z wnioskami o aprobatę odstępstw od wymagań obowiązujących SGR.

Natomiast pismem z 15 listopada 2023 r.⁵⁷ Komendantowi Głównemu PSP przekazano dokument „Analiza funkcjonowania ratownictwa wysokościowego na terenie województwa zachodniopomorskiego”⁵⁸ w celu przedstawienia propozycji aktualizacji planu sieci jednostek ratownictwa wysokościowego na terenie województwa. W przedmiotowej analizie wskazano m.in., że:

- a) SGRW Kołobrzeg od momentu wprowadzenia aktualnie obowiązujących „Zasad organizacji ratownictwa wysokościowego w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym” ma coraz większe trudności z utrzymaniem poziomu gotowości operacyjnej „A”⁵⁹; nie spełnia standardów niezbędnych do prowadzenia działań na poziomie specjalistycznym; na chwilę obecną nie jest w stanie utrzymać zadeklarowanego poziomu gotowości w wyniku braków szkoleniowo-sprzętowych;
- b) przedstawione argumenty wskazują zasadność obniżenia gotowości operacyjnej SGRW Kołobrzeg z poziomu specjalistycznego na poziom podstawowy rozszerzony o dodatkowe szkolenia z zakresu ratownictwa wysokościowego, a tym samym na likwidację SGRW Kołobrzeg w KP PSP Kołobrzeg z jednoczesnym przeniesieniem na obszar chroniony przez SGRW Kołobrzeg części zadań specjalistycznych na poziomie gotowości operacyjnej „A” do realizacji przez inne SGRW – z uwagi na planowany rozwój infrastruktury drogowej w województwie oraz obecny stan wszystkich specjalistycznych grup dysponujących nowoczesnym

⁵⁵ Znak: WR.0754.25.2022.

⁵⁶ Poza specjalistyczną grupą ratownictwa sonarowego.

⁵⁷ Znak: WR.5217.7.2023.

⁵⁸ Analiza przeprowadzona w KW PSP.

⁵⁹ W 2022 r. brak gotowości bojowej SGRW WIATRAK odnotowano przez 180, a w 2023 r. (do 31 sierpnia) przez 173 dni.

wyposażeniem do działań ratowniczych, likwidacja SGRW Kołobrzeg nie wpłynie znacząco na stan zabezpieczenia operacyjnego w ratownictwie wysokościowym; inwestycje ukończone i realizowane w odniesieniu do budowy systemu dróg ekspresowych i lokalnych przyczyniły się do skrócenia czasu dojazdu SGRW Kołobrzeg na terenie województwa;

- c) koszt zakupu brakującego wyposażenia indywidualnego dla ratowników wysokościowych to 144 tys. zł, a koszt zakupu brakujących środków technicznych to 32,6 tys. zł.

W odpowiedzi na powyższe pismo Komendant Główny PSP w piśmie z 13 grudnia 2023 r.⁶⁰ nie wyraził zgody na likwidację SGRW Kołobrzeg funkcjonującej na bazie KP PSP w Kołobrzegu, ponieważ spowodowałoby to, że środkowa część polskiego wybrzeża pozostałaby bez zabezpieczenia grupy specjalistycznej realizującej działania ratownicze w miejscach i na terenach trudnodostępnych, na wysokości i poniżej terenu z wykorzystaniem technik linowych i sprzętu specjalistycznego, ponadto liczba SGRW oraz ich rozmieszczenie na terenie kraju ma znaczenie nie tylko w aspekcie zabezpieczenia województwa, ale także całego kraju i jest związana z przyrostem liczby elektrowni wiatrowych, które mogą przyczynić się do wzrostu zdarzeń wymagających interwencji SGRW.

(dowód: akta kontroli str. 77, 83, 275-298)

W miesiącach styczeń-kwiecień 2024 r. przez łącznie 97 dni (ze 121, tj. przez ponad 80% dni) SGRW Kołobrzeg nie miała gotowości operacyjnej „A”.

(akta kontroli str. 769)

Zastępca Komendanta Wojewódzkiego PSP wyjaśnił, że: *Po uzyskaniu odmownej odpowiedzi Komendanta Głównego PSP w sprawie likwidacji SGRW „WIATRAC” podjęto działania związane z poprawą funkcjonowania grupy i opracowano plan naprawczy, który został zaakceptowany przez Komendanta Głównego PSP. Z załączonych dokumentów wynika m.in., że propozycje w zakresie uzupełnienia minimalnego normatywnego wyposażenia w sprzęt oraz uzupełnienia kwalifikacji specjalistycznych przedstawione przez KW PSP w piśmie z 30 kwietnia 2024 r.⁶¹ zostały zaakceptowane przez Komendanta Głównego PSP, o czym Komendant Wojewódzki PSP został poinformowany pismem z 10 maja 2024 r.⁶². Jednocześnie Komendant Wojewódzki PSP został zobowiązany do złożenia sprawozdania z realizacji zaproponowanego planu w terminie do 30 września 2024 r.*

(akta kontroli str. 785, 790-791, 794-798)

1.2. W „Zasadach podwyższania gotowości operacyjnej” zatwierdzonych przez Komendanta Głównego PSP w 2012 r. wskazano m.in.:

- a) w jakich przypadkach może zostać wprowadzona podwyższona gotowość operacyjna, tj.:

- wystąpienia lub zwiększonego prawdopodobieństwa wystąpienia katastrofy naturalnej, której skutki mogą zagrozić życiu lub zdrowiu dużej liczby osób, mieniu w wielkich rozmiarach albo środowisku na znacznych obszarach;
- wystąpienia lub zwiększonego prawdopodobieństwa wystąpienia awarii technicznej, której skutki mogą zagrozić życiu lub zdrowiu dużej liczby osób, mieniu w wielkich rozmiarach albo środowisku na znacznych obszarach, w tym także podczas imprez masowych;
- wystąpienia i utrzymywania się wzmożonego zagrożenia pożarowego, w tym także podczas imprez masowych;

- b) na czym może polegać wprowadzenie podwyższonej gotowości operacyjnej.

(akta kontroli str. 77, 83-84, 299-303)

W latach 2023-2024 (do 30 kwietnia) nie wystąpiły przypadki podwyższania gotowości operacyjnej na terenie województwa.

⁶⁰ Znak: BPO-II.0754.47.2023.2.

⁶¹ Znak: WPO.0754.43.2024.

⁶² Znak: BPO-I.0754.7.2024.3.

(akta kontroli str. 770)

W KW PSP nie opracowano i nie wprowadzono odrębnych zasad podwyższania gotowości operacyjnej do stosowania na terenie województwa.

(akta kontroli str. 77, 83-84, 785)

Zastępca Komendanta Wojewódzkiego PSP wyjaśnił, że: „Zasady podwyższania gotowości operacyjnej” (...) są wystarczającym dokumentem do podwyższania gotowości na terenie województwa i nie było podstaw do opracowywania odrębnych zasad.

(akta kontroli str. 785, 791)

W latach 2023 i 2024 Zachodniopomorski Odwód Operacyjny organizowany był Rozkazami Komendanta Nr 1/2023 z 25 stycznia 2023 r. oraz Nr 4/2024 z 8 marca 2024 r. W rozkazach tych m.in. wyznaczono:

- a) dowódcę, zastępcę dowódcy, szefa sztabu wojewódzkiego odwodu operacyjnego,
- b) zadania pododdziałów wojewódzkiego odwodu operacyjnego,
- c) skład Zachodniopomorskiego Odwodu Operacyjnego.

(akta kontroli str. 770-782)

Zasady dysponowania odwodów operacyjnych na terenie województwa określono w Wojewódzkim Planie Ratowniczym (pkt 8.4.).

(akta kontroli str. 496-497)

W latach 2023-2024 (do 30 kwietnia), oprócz specjalistycznych grup ratowniczych, ze struktur odwodowych nie były dysponowane pododdziały do działań ratowniczych.

(akta kontroli str. 770)

W dokumentach: „Analiza zagrożeń województwa zachodniopomorskiego”, „Analiza zabezpieczenia operacyjnego województwa zachodniopomorskiego”, „Wojewódzki Plan ratowniczy”, „Zasady podwyższania gotowości operacyjnej” nie odnoszono się do działań ratowniczych w poszczególnych dziedzinach ratownictwa KSRG na terenie województwa na czas wprowadzenia stanów nadzwyczajnych, w tym stanu wojennego.

(akta kontroli str. 108-267, 299-506)

Zastępca Komendanta Wojewódzkiego PSP wyjaśnił, że:

- a) PSP realizuje zadania określone w ustawie o PSP⁶³. Ustawa nie precyzuje w jakich stanach gotowości obronnej państwa będą realizowane działania ratowniczo-gaśnicze (stan nadzwyczajny czy stan wojenny). Dlatego w rozdziale dot. odwodu operacyjnego i w Wojewódzkim Planie Ratowniczym nie odniesiono się do stanów nadzwyczajnych, w tym stanu wojennego. Rozkazy w sprawie organizacji Zachodniopomorskiego Odwodu Operacyjnego z 2023 i z 2024 r. zostały opracowane na podstawie ustawy o PSP, ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej⁶⁴, Rozkazu Nr 4 Komendanta Głównego PSP z dnia 9 lutego 2022 r. w sprawie organizacji Centralnego Odwodu Operacyjnego KSRG, a także Rozkazu Nr 64 Komendanta Głównego PSP z dnia 29 grudnia 2023 r. zmieniającego powyższy Rozkaz Nr 4. Wojewódzki Plan Operacyjny natomiast został opracowany zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 września 2021 r. w sprawie szczegółowej organizacji KSRG;
- b) W okresie objętym kontrolą oraz w latach wcześniejszych nie analizowano stopnia zagrożenia na obszarze województwa w przypadku wojny oraz adekwatnych do tego zagrożenia potrzeb KSRG;
- c) Potencjał KSRG w stanie wojennym: siły i środki PSP (...); siły i środki Ochotniczych Straży Pożarnych⁶⁵: (...) znaczną liczbę ratowników OSP stanowią czynni strażacy PSP, którzy w pierwszej kolejności będą realizowali zadania na rzecz PSP; (...)

⁶³ Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 127, ze zm.); dalej: ustawa o PSP.

⁶⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 275.

⁶⁵ Dalej: OSP.

Istnieje hipotetyczna możliwość okresowego zaniechania działalności OSP jako stowarzyszeń z uwagi na np. konieczność powołania jej członków do Sił Zbrojnych lub obowiązku wykonywania pracy na rzecz innych podmiotów, w których strażacy OSP mają obowiązek na czas wojny stawić się w drodze wyłączenia (...); należy przyjąć, że z uwagi na brak procesu militaryzacji jednostek ochrony przeciwpożarowej, potencjał operacyjny KSRG może opierać się wyłącznie na jednostkach organizacyjnych PSP, które będą realizowały te same zadania ustawowe bez względu na aktualnie obowiązujący stan bezpieczeństwa Państwa, lecz w zwiększonej częstotliwości i dynamice charakteru zdarzeń; pozostałe jednostki włączone do KSRG są jednostkami należącymi do Wojskowej Ochrony Przeciwpożarowej i będą realizowały w pierwszej kolejności zadania na rzecz Sił Zbrojnych.

(akta kontroli str. 785-786, 791-792)

Zastępca Komendanta Wojewódzkiego PSP wyjaśnił, że: W stosunku do strażaków będących na świadczeniu emerytalnym składane jest do Szefa Wojewódzkiego Centrum Rekrutacji „Zawiadomienie o ustaniu przyczyn wyłączenia” od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny. Oznacza to, że strażacy podlegają szefowi Wojewódzkiego Centrum Rekrutacji i nie będą mogli stanowić wzmocnienia stanu osobowego PSP.

(akta kontroli str. 786, 792-793)

1.3. W Wojewódzkim Planie Ratowniczym z 2024 r.⁶⁶, w pkt 2, ujęto wykazy zadań realizowanych przez SGR poszczególnych specjalności, w tym wodno-nurkowe, chemiczno-ekologiczne, wysokościowe, poszukiwawczo-ratownicze, techniczne, z wykazem grup realizujących zadania na obszarze województwa zachodniopomorskiego, ich adresem, telefonem kontaktowym oraz obszarem działania przypisanym do każdej z grup.

(akta kontroli str. 341-345, 783)

W powyższym Wojewódzkim Planie Ratowniczym w przypadku zadań realizowanych przez SGR wysokościową, jako realizującą te zadania dla powiatu sławieńskiego wskazano SGR z Kołobrzegu (poziom „A”), podczas gdy zarówno w dokumentach „Analiza zabezpieczenia operacyjnego województwa zachodniopomorskiego” z 2023 i z 2024 r., jak i w opracowaniu graficznym stanowiącym pkt 6.3.10. Wojewódzkiego Planu Ratowniczego wskazano, że zabezpieczenie operacyjne z tego zakresu dla powiatu sławieńskiego realizuje grupa ze Słupska (województwo pomorskie).

(akta kontroli str. 207, 249, 343, 485)

Zastępca Komendanta Wojewódzkiego PSP wyjaśnił, że: W Wojewódzkim Planie Ratowniczym występuje błąd, którego do tej pory nikt nie dostrzegł. Przyjęta kiedyś koncepcja obszarów chronionych nie została poprawiona dla powiatu sławieńskiego. Zgodnie ze stanem faktycznym powinno być tak, jak zostało to określone w „Analizach zabezpieczenia operacyjnego województwa zachodniopomorskiego”. Stwierdzona pomyłka zostanie naprawiona przy najbliższej aktualizacji Wojewódzkiego Planu Ratowniczego.

(akta kontroli str. 786, 793)

Komendant, odnosząc się do potencjalnych ryzyk wynikających z błędnego zapisu w Wojewódzkim Planie Ratowniczym wyjaśnił, że: *We wskazanym okresie nie występowały zdarzenia wymagające dysponowania SGRW dla powiatu sławieńskiego, w związku z powyższym błędny zapis w Wojewódzkim Planie Ratowniczym nie wpłynął na wybór właściwej SGR. Ponadto wskazuję, że dyżurni operacyjni, w przypadku wystąpienia zdarzeń na terenie województwa, na bieżąco weryfikują potrzeby i możliwości dysponowania poszczególnymi SGR zgodnie z zasadami dysponowania.*

⁶⁶ Dokument zatwierdzony przez Wojewodę Zachodniopomorskiego w 2024 r. (na dokumencie brak daty zatwierdzenia) – Wojewódzki Plan Ratowniczy Województwa Zachodniopomorskiego do zatwierdzenia przekazano 27 lutego 2024 r. (pismo znak: WR.5253.8.2024).

(akta kontroli str. 1381-1385, 1407)

W części 3 Wojewódzkiego Planu Ratowniczego „Zbiór zalecanych zasad i procedur ratowniczych wynikających z zadań realizowanych przez podmioty KSRRG” w pkt 3.2.2. „Zasady dysponowania do miejscowych zagrożeń” ujęto m.in. zdarzenia do których należy dysponować SGR. Ponadto w pkt 3.11. Wojewódzkiego Planu Ratowniczego określono procedurę postępowania SGR w specjalności poszukiwawczo-ratowniczej z KSRRG do działań poszukiwawczych prowadzonych w terenie, w której opisano cztery algorytmy postępowania, odrębnie dla:

- postępowania podczas działań w powiecie, na terenie którego działa SGR,
- postępowania podczas działań w powiecie, na terenie którego nie działa SGR ale działa na terenie tego województwa,
- postępowania podczas działań w powiecie, na terenie którego nie działa SGR i nie działa na terenie tego województwa (I),
- postępowania podczas działań w powiecie, na terenie którego nie działa SGR i nie działa na terenie tego województwa (II).

(akta kontroli str. 355-357, 366)

Dokument „Ramowe wytyczne Komendanta Głównego PSP do opracowania zasad dysponowania sił jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz zasad doraźnego zabezpieczenia operacyjnego terenu powiatu po zadysponowaniu zasobów ratowniczych”, z grudnia 2022 r., stanowił podstawę do opracowania przez komendantów powiatowych (miejskich) PSP zasad dysponowania sił jednostek ochrony przeciwpożarowej i uwzględniających specyfikę powiatu oraz obszarów chronionych. W dokumencie tym w rozdziale 1 w pkt 6 przedstawiono ramowe wytyczne dotyczące dysponowania sił do zdarzeń wymagających podjęcia działań z zakresu ratownictwa specjalistycznego, w tym ratownictwa wodnego, działań poszukiwawczo-ratowniczych, ratownictwa wysokościowego, ratownictwa chemicznego i ekologicznego, ratownictwa technicznego.

(akta kontroli str. 799-801, 805-823)

Zadania w zakresie współpracy transgranicznej określone zostały w porozumieniach o wzajemnej pomocy podczas katastrof, klęsk żywiołowych i innych poważnych wypadków, zawartych 18 lipca 2002 r. w Słubicach, pomiędzy Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji Rzeczypospolitej Polskiej a Ministrem Spraw Wewnętrznych Meklemburgii-Pomorza Przedniego oraz pomiędzy Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji Rzeczypospolitej Polskiej a Ministrem Spraw Wewnętrznych Brandenburgii określały zadania w zakresie współpracy transgranicznej. Nie opracowano odrębnych procedur dysponowania SGR w ramach współpracy transgranicznej. Dysponowanie sił i środków zarówno PSP z województwa zachodniopomorskiego, jak i z przygranicznych krajów związkowych Meklemburgii-Pomorza Przedniego i Brandenburgii określono w zasadach zawartych w powyższych Porozumieniach zgodnie z formularzem wezwania. W tych porozumieniach nie zostały wskazane specjalistyczne siły i środki. W okresie objętym kontrolą SGR nie uczestniczyły w działaniach na obszarze sąsiedniego państwa. Również specjalistyczne jednostki ratownicze z sąsiednich krajów związkowych nie uczestniczyły w działaniach na obszarze województwa zachodniopomorskiego.

(akta kontroli str. 799-802)

1.4. Decyzją Nr 7 z dnia 5 lipca 2022 r. Komendant Wojewódzki PSP wyznaczył nieetatowych wojewódzkich koordynatorów SGR PSP ds. ratownictwa chemiczno-ekologicznego, ds. ratownictwa technicznego, ds. ratownictwa wysokościowego, ds. działań poszukiwawczo-ratowniczych oraz ds. ratownictwa wodnego. W decyzji wskazano, że koordynatorzy realizują zadania określone w poszczególnych Zasadach organizacji ratownictwa specjalistycznego w KSRRG.

(akta kontroli str. 526)

Koordynatorzy wyznaczeni ds. poszczególnych dziedzin ratownictwa posiadali kwalifikacje umożliwiające im realizację zadań związanych z koordynacją przydzielonego

rodzaju ratownictwa. W szczególności Koordynator ds. działań poszukiwawczo-ratowniczych (technik pożarnictwa), ukończył szkolenia z zakresu: obsługi elektronicznych urządzeń do lokalizacji osób zasypanych; stabilizacji naruszonych konstrukcji; obsługi GPS; organizacji działań poszukiwawczo-ratowniczych.

(akta kontroli str. 799-804)

Zastępca Komendanta Wojewódzkiego PSP wskazał, że: W KW PSP nie sporządzono odrębnych zasad dotyczących weryfikowania pracy Koordynatorów. Koordynatorzy poszczególnych dziedzin ratownictwa pozostają w stałym kontakcie mailowym i telefonicznym z koordynatorami krajowymi wyznaczonymi w KG PSP. Przepływ informacji jest płynny i wystarczający do zapewnienia sprawnego funkcjonowania dla danej dziedziny ratownictwa. Koordynatorzy przekazują informacje dotyczące stanu gotowości ratownictwa na terenie województwa, wymianie spostrzeżeń wynikających z nadzoru nad organizacją i przebiegiem szkoleń oraz na ich opiniowaniu. Koordynatorzy krajowi udzielają pomocy w sytuacjach wymagających wsparcia (...) także podczas spotkań bezpośrednich, np. podczas szkoleń specjalistycznych oraz egzaminów dla ratowników. Podczas odpraw krajowych możliwa jest wymiana doświadczeń oraz możliwość zgłaszania uwag i propozycji zmian w poszczególnych tematach. Koordynatorzy wojewódzcy opiniują również kierunki zmian dotyczące rozwoju poszczególnych specjalizacji w województwie.

(akta kontroli str. 799-803)

1.5. Zastępca Komendanta Wojewódzkiego PSP wyjaśnił, że: Główne trudności jakie występują w organizacji i utrzymaniu gotowości SGR to finansowanie. Zakupy pojazdów i sprzętu niezbędnego do realizacji zadań na poszczególnych poziomach wymagają znacznych kwot. Brak środków finansowych najczęściej przekracza możliwości komend powiatowych, miejskich oraz KW PSP. Inną istotną trudność to system szkoleń. Przy dużej fluktuacji kadr system nie jest wydolny w przygotowaniu odpowiedniej liczby ratowników. Najmniej istotny, ale równie ważny jest system motywacji i nagradzania ratowników posiadających odpowiednie specjalizacje. Brak możliwości dodatkowego nagradzania powoduje, że są trudności z pozyskiwaniem nowej kadry do grup.

(akta kontroli str. 786, 793)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą Komendant wdrożył regulacje w zakresie organizacji i rozwoju oraz działania SGR na terenie województwa. W latach 2023-2024 nie były wprowadzane zmiany w sieci SGR funkcjonujących na terenie województwa. Sporządzono analizy zabezpieczenia operacyjnego dla województwa w zakresie funkcjonowania SGR. Plany ratownicze dla województwa w zakresie informacji o SGR były aktualizowane. Wyznaczono koordynatorów wojewódzkich PSP w poszczególnych dziedzinach ratownictwa.

OBSZAR

2. Stan kadrowy, organizacja szkolenia i kwalifikacje ratowników SGR.

Opis stanu
faktycznego

2.1. Stan liczbowy normatywny i faktyczny strażaków ratowników poszczególnych SGR (na 30 czerwca 2024 r.) kształtował się następująco: SGPR Stargard 18 etatowo, 13 faktycznie⁶⁷; SGPR Białogard 18 etatowo, 11 faktycznie⁶⁸; SGRT Koszalinie 18 etatowo, 37 faktycznie⁶⁹; SGRT Stargard 36 etatowo, 63 faktycznie⁷⁰; SGRW Szczecin 30 etatowo, 25 faktycznie⁷¹; SGRW Kołobrzeg 18 etatowo, 14

⁶⁷ Poziom gotowości operacyjnej „A”.

⁶⁸ Poziom gotowości operacyjnej „A”.

⁶⁹ Poziom gotowości operacyjnej „C”.

⁷⁰ Poziom gotowości operacyjnej „B”.

⁷¹ Poziom gotowości operacyjnej „AB”.

faktycznie⁷²; SGRChem Szczecin 72 etatowo, 70 faktycznie⁷³; SGRChem Koszalin 48 etatowo, 61 faktycznie⁷⁴; SGRWN Szczecin 12 etatowo, 20 faktycznie⁷⁵; SGRWN Koszalin 12 etatowo, 23 faktycznie⁷⁶.

Stany liczbowe normatywne i faktyczne analizowane były na bieżąco, a także w ramach tworzenia Wojewódzkiego Planu Ratowniczego oraz opracowywania analiz zagrożeń województwa zachodniopomorskiego⁷⁷ oraz analiz zabezpieczenia operacyjnego województwa zachodniopomorskiego⁷⁸. Komenda otrzymywała codziennie raporty o stanie gotowości poszczególnych SGR funkcjonujących na terenie województwa.

(akta kontroli str. 981-1001, 1395-1396, 1433)

Komendant odnosząc się do problemów z występującymi w okresie objętym kontrolą wakatów w SGR wyjaśnił, że: *Liczba ratowników oraz wakaty w poszczególnych grupach specjalistycznych związana jest ze stałą wymianą kadry. Wakaty występujące w poszczególnych komendach uzupełniane są na bieżąco w ramach realizowanych naborów. Nowo przyjęci strażacy wymagają wieloetapowego przeszkolenia. W związku z wystąpieniem epidemii SARS COV-2 szkolenia były w znacznym stopniu ograniczone, co spowodowało trudności w utrzymaniu właściwej liczby strażaków ratowników w SGR. (...) Komendant Wojewódzki PSP nie ingeruje w procesy naborów w komendach powiatowych (miejskich) PSP województwa. Komendanci powiatowi (miejscy) PSP są bezpośrednio odpowiedzialni za kreowanie polityki kadrowej w zarządzanych przez siebie jednostkach, w tym prowadzenie naborów do służby. Są więc odpowiedzialni za wypełnienie wakatów w podległych sobie komendach. Procesy naborów odbywają się na bieżąco. Jest to często proces długotrwały, gdyż wyłonieni po kilkuletnich naborach kandydaci są kierowani na komisje lekarskie w celu ustalenia ich przydatności do służby. Wiąże się to z szeregiem badań i wizyt lekarskich. Po tym czasie może się okazać, że dany kandydat nie został zweryfikowany pozytywnie i nabory trzeba powtarzać. Ponadto nowoprzyjęci kandydaci są najpierw kierowani na szkolenie podstawowe w zawodzie strażak (czekają na rozpoczęcie kursu nawet do 3 miesięcy) trwające ok 4 miesięcy. Procedury te znacznie spowalniają proces uzupełniania wakatów. Jest coraz więcej przypadków odwoływania się od negatywnych opinii komisji lekarskich, a procesy odwoławcze trwają wiele miesięcy.*

(akta kontroli str. 1381-1385, 1407-1408)

2.2. Stan przygotowania poszczególnych SGR do realizacji działań ratowniczych⁷⁹, w tym wymagane szkolenia/kwalifikacje zostały ustalone zgodnie z „Zasadami organizacji działań ratowniczych...”, tj.:

- SGPR Stargard (stan kadrowy 13 osób): przeszkolenie w zawodzie strażak posiadało pięć osób, 11 osób szkolenie kwalifikacyjne technik pożarnictwa, jedna osoba inżynier pożarnictwa, 13 osób strażak ratownik operator urządzeń lokalizacyjnych, 13 osób posiadało zezwolenie na kierowanie pojazdami uprzywilejowanymi, 13 osób odbyło szkolenie z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy;
- SGPR Białogard (stan kadrowy 11 osób): przeszkolenie w zawodzie strażak sześć osób, pięć osób szkolenie kwalifikacyjne technik pożarnictwa, 11 osób posiadało kwalifikacje strażak ratownik operator urządzeń lokalizacyjnych; 11 osób posiadało

⁷² Poziom gotowości operacyjnej „A”.

⁷³ Poziom gotowości operacyjnej „ABD”.

⁷⁴ Poziom gotowości operacyjnej „A”.

⁷⁵ Poziom gotowości operacyjnej „A”.

⁷⁶ Poziom gotowości operacyjnej „A”.

⁷⁷ Analiza zagrożeń województwa zachodniopomorskiego 2023 (WZ.5217.1.1.2023) z 10 lutego 2023 r. oraz analiza zagrożeń województwa zachodniopomorskiego 2024 (WPZ.5217.1.1.2024) z 12 lutego 2024 r.

⁷⁸ Analiza zabezpieczenia operacyjnego województwa zachodniopomorskiego 2023 (WR.5217.3.2023) z 5 maja 2023 r. oraz analiza zabezpieczenia operacyjnego województwa zachodniopomorskiego 2024 (WPO.5217.1.2024) z 11 kwietnia 2024 r.

⁷⁹ Stany kadrowe na 30 czerwca 2024 r.

- zezwolenie na kierowanie pojazdami uprzywilejowanymi, 11 odbyło osób szkolenie w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy;
- SGRT Koszalin (stan kadrowy 37): przeszkolenie w zawodzie strażak posiadały 23 osoby, 13 osób szkolenie kwalifikacyjne technik pożarnictwa, jedna osoba inżynier pożarnictwa, 33 osoby ukończone szkolenie hakowego-sygnalisty, 22 osoby posiadające uprawnienia do obsługi pojazdów stanowiących wyposażenie grupy, 22 osoby posiadające uprawnienia do obsługi sprzętu specjalistycznego stanowiącego wyposażenie grupy, 37 osób szkolenie w zakresie pierwszej pomocy;
 - SGRT Stargard (stan kadrowy 63 osoby): przeszkolenie w zawodzie strażak posiadały 42 osoby, 17 osób kwalifikacje technik pożarnictwa, cztery osoby inżynier pożarnictwa, 63 osoby ukończone szkolenie hakowego-sygnalisty, 46 posiadało uprawnienia do obsługi samochodów stanowiących wyposażenie grupy, 12 uprawnienia do obsługi sprzętu specjalistycznego stanowiącego wyposażenie grupy, 37 osób odbyło szkolenie z obsługi oraz znajomość instrukcji obsługi pojazdu typu rotator, 63 osoby szkolenie w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy;
 - SGRW Szczecin (stan kadrowy 25 osób): przeszkolenie w zawodzie strażak posiadało 12 osób, dziewięć osób kwalifikacje technik pożarnictwa, pięć osób inżynier pożarnictwa, 21 osób ratownik wysokościowy KSRG, dwie osoby ratownik śmigłowiec KSRG – operator, trzy osoby ratownik śmigłowiec KSRG, sześć osób ratownik wysokościowy KSRG dowódca, 14 osób ratownik wysokościowy, 25 osób szkolenie w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy;
 - SGRW Kołobrzeg (stan kadrowy 14 osób): przeszkolenie w zawodzie strażak posiadało 13 osób, kwalifikacje technik pożarnictwa dwie osoby, jedna osoba inżynier pożarnictwa, dwie osoby ratownik śmigłowiec KSRG, pięć osób ratownik wysokościowy KSRG dowódca; siedem osób ratownik wysokościowy KSRG;
 - SGRChem Szczecin (stan kadrowy 70 osób): dziewięć osób posiadało tytuł zawodowy inżynier pożarnictwa, 24 osoby tytuł zawodowy technik pożarnictwa, 37 osób kwalifikacje do wykonywania zawodu strażak, uzupełnione szkoleniem specjalistycznym z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego, 24 osoby ukończone specjalistyczne szkolenie w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom chemicznym, biologicznym, radiologicznym, nuklearnym i wybuchowym, trzy osoby szkolenie specjalistyczne w zakresie reagowania i ograniczania skutków radiacyjnych, 20 osób szkolenie specjalistyczne w zakresie transportu towarów niebezpiecznych, jedna osoba wykształcenie wyższe kierunkowe z zakresu chemii, 70 osób odbyło szkolenie w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy;
 - SGRChem Koszalin (stan kadrowy 61 osób): jedna osoba posiadała tytuł zawodowy inżynier pożarnictwa, 22 osoby technik pożarnictwa, 38 osób kwalifikacje do wykonywania zawodu strażak, uzupełnione szkoleniem specjalistycznym z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego, 22 osoby ukończone specjalistyczne szkolenie w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom chemicznym, biologicznym, radiologicznym, nuklearnym i wybuchowym, trzy osoby szkolenie specjalistyczne w zakresie reagowania i ograniczania skutków radiacyjnych; 17 osób szkolenie specjalistyczne w zakresie transportu towarów niebezpiecznych;
 - SGRWN Szczecin (stan kadrowy 20 osób): przeszkolenie w zawodzie strażak dziewięć osób, osiem osób szkolenie kwalifikacyjne technik pożarnictwa, trzy osoby inżynier pożarnictwa, pięć osób kwalifikacje nurka kierującego pracami podwodnymi, 14 osób kwalifikacje młodszego nurka, 13 osób uprawnienia sternika lub stermotorzysty – przy wykonywaniu prac związanych z obsługą środków transportu wodnego, pięć osób uprawnienia do napełniania i obsługi zbiorników ciśnieniowych w zakresie pragmatyki KSRG, osiem osób uprawnienia do obsługi pojazdów samochodowych stanowiących wyposażenie grupy, 20 osób szkolenie w zakresie pierwszej pomocy.
 - SGRWN Koszalin (stan kadrowy 23 osoby): przeszkolenie w zawodzie strażak posiadało 13 osób, siedem osób kwalifikacje technik pożarnictwa, trzy osoby kwalifikacje inżynier pożarnictwa, sześć osób kwalifikacje nurka kierującego pracami podwodnymi, osiem osób kwalifikacje nurka, dziewięć osób kwalifikacje

młodszego nurka, 15 osób uprawnienia sternika lub stermotorzysty – przy wykonywaniu prac związanych z obsługą środków transportu wodnego, 14 osób uprawnienia do napełniania i obsługi zbiorników ciśnieniowych w zakresie pragmatyki KSRG, 10 osób uprawnienia do obsługi pojazdów samochodowych stanowiących wyposażenie grupy, 23 osoby uprawnienia do obsługi sprzętu specjalistycznego stanowiącego wyposażenie grupy, 23 osoby szkolenie w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy.

(akta kontroli str. 981-1001, 1396-1397, 1433-1447)

W wyniku badania potrzeb szkoleniowych (uzyskania kwalifikacji) strażaków ratowników SGR⁸⁰, w odniesieniu do minimalnej liczby osób w grupie z wymaganymi kwalifikacjami określonymi w „Zasadach organizacji działań ratowniczych...”, stwierdzono m.in., że w przypadku:

- SGRW Szczecin liczba osób wymagających uzyskania kwalifikacji: ratownik wysokościowy KSRG wyniosła 10; młodszy ratownik wysokościowy KSRG wyniosła pięć;
- SGRW Kołobrzeg liczba osób wymagających uzyskania kwalifikacji: ratownik wysokościowy KSRG dowódca – jedna osoba; ratownik wysokościowy KSRG wyniosła 11;
- SGPR Białogard liczba osób wymagających uzyskania kwalifikacji strażnik ratownik operator urządzeń lokalizacyjnych wyniosła siedem;
- SGRWN Koszalin liczba osób wymagających uzyskania kwalifikacji młodszy nurek wyniosła trzy;
- SGRChem Koszalin liczba osób wymagających ukończenia szkolenia (zdobycia wykształcenia) z zakresu konstrukcji cystern drogowych i kolejowych oraz ich awaryjnego rozładunku wyniosła 20;
- SGRChem Szczecin liczba osób wymagających ukończenia szkolenia (zdobycia wykształcenia) z zakresu: szkolenie specjalistyczne w zakresie reagowania i ograniczania skutków zdarzeń radiacyjnych wyniosła 24; szkolenie z zakresu konstrukcji cystern drogowych i kolejowych oraz ich awaryjnego rozładunku wyniosła 18; szkolenie z zakresu rozpoznania minersko-pirotechnicznego prowadzone przez Straż Graniczną, Policję lub Służbę Ochrony Państwa wyniosła dziewięć.

W wymienionych wyżej przypadkach, osoby nie zostały zgłoszone do szkoleń celem uzyskania stosownej kwalifikacji w 2024 r. oraz nie zostały im przydzielone miejsca szkoleniowe.

(akta kontroli str. 967-1002, 1397)

Komendant wyjaśnił, że: *Informacje dotyczące potrzeb w zakresie szkolenia grup specjalistycznych poszczególnych dziedzin ratowniczych zbierane są przez Komendę Główną PSP. Komendy powiatowe/miejskie PSP, w których funkcjonują grupy specjalistyczne wykazują potrzeby w zakresie szkoleń dedykowanych poszczególnym grupom specjalistycznym. Ilość miejsc na poszczególne szkolenia przydzielana jest przez Komendę Główną PSP. Poszczególne szkolenia specjalistyczne na potrzeby kraju realizowane są przez szkoły oraz ośrodki szkolenia wskazane w zatwierdzonych przez Komendanta Głównego PSP „Zasadach organizacji nadzoru dydaktycznego nad realizacją programów kształcenia, szkolenia i doskonalenia zawodowego zatwierdzonych przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej”. Komenda Wojewódzka PSP w Szczecinie zgodnie z „Harmonogramem realizacji centralnych szkoleń specjalistycznych z zakresu ratownictwa wysokościowego w 2023 r.” oraz „Harmonogramem realizacji centralnych szkoleń specjalistycznych z zakresu ratownictwa wysokościowego w 2024 r.”, zatwierdzonymi przez Komendanta Głównego PSP, zrealizowała szkolenia młodszego ratownika wysokościowego i ratownika wysokościowego na potrzeby grup specjalistycznych województwa. Miejsca na te szkolenia są przydzielane przez Komendę Główną PSP. Komenda Wojewódzka PSP w Szczecinie zgodnie z*

⁸⁰ Według stanu na 30 czerwca 2024 r.

„Zasadami organizacji nadzoru dydaktycznego nad realizacją programów kształcenia, szkolenia i doskonalenia zawodowego zatwierdzonych przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej”, zatwierdzonymi przez Komendanta Głównego PSP realizuje na potrzeby kraju szkolenia specjalistyczne z zakresu ratownictwa wodnego. Miejsca na poszczególne szkolenia przydzielane są przez Komendę Główną PSP. W chwili obecnej w SGRW-N Koszalin jedna osoba czeka na przeszkolenia w zakresie młodszego nurka (wyznaczony termin przeszkolenia to 30.09-11.10.2024), natomiast dwie osoby są po szkoleniu młodszego nurka i czekają na nadanie kwalifikacji przez Komendę Główną PSP. W terminie 1 - 4 lipca 2024 r. Komenda Wojewódzka PSP w Gdańsku na prośbę KW PSP w Szczecinie przeszkoliła członków SGPR Białogard (7 osób) i Stargard (8 osób) w zakresie szkolenia specjalistycznego z zakresu obsługi elektronicznych urządzeń do lokalizacji osób zasypanych. Szkolenia specjalistyczne w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego realizowane są przez Centralną Szkołę Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie. Komendant Wojewódzki PSP w Szczecinie nie dysponuje wiedzą dlaczego w ww. przypadkach nie zostały przydzielone miejsca na szkolenia.

(akta kontroli str. 1381-1385, 1408-1409)

Według stanu na 30 kwietnia 2024 r., w przypadku SGRChem Szczecin dla kwalifikacji: szkolenie kwalifikacyjne „technik pożarnictwa” - liczba osób zgłoszonych do szkolenia w 2024 r. wynosiła sześć, podczas gdy liczba osób wymagających uzyskania ww. kwalifikacji wynosiła 25; szkolenie kwalifikacyjne „inżynier pożarnictwa” - liczba osób zgłoszonych do szkolenia w 2024 r. wynosiła dwie osoby, podczas gdy liczba osób wymagających uzyskania kwalifikacji wynosiła 14; szkolenie specjalistyczne w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego - liczba osób zgłoszonych do szkolenia w 2024 r. wynosiła dwie osoby, podczas gdy liczba osób wymagających uzyskania danych kwalifikacji wynosiła pięć. Różnice wynikały:

- w zawodzie technik pożarnictwa - z przydzielania rokrocznie zbyt małej liczby miejsc w szkołach aspirantów PSP,
- w zawodzie inżynier pożarnictwa – z braku możliwości pokrycia kosztów kształcenia większej liczby funkcjonariuszy z budżetu komendy miejskiej,
- w szkoleniu specjalistycznym w zakresie ratownictwa chemicznego – z przydzielania mniejszej liczby miejsc niż wynikało to z przedstawianych potrzeb.

(akta kontroli str. 995-997, 1385)

Komendant, wyjaśniając przypadki braku możliwości pokrycia kosztów kształcenia większej liczby funkcjonariuszy z budżetów komend miejskich/powiatowych oraz przydzielania mniejszej liczby miejsc na szkolenia, niż wynika to z potrzeb podał, że (...) *miejsca do szkół pożarniczych przydzielane są przez Komendę Główną PSP. (...) miejsc na szkolenie w zawodzie technika jest o wiele mniej niż potrzeb wykazanych przez komendy powiatowe/miejskie PSP województwa. Tym samym brak jest możliwości zniwelowania potrzeb, szczególnie w zakresie kwalifikacji technika pożarnictwa, gdzie KP/M PSP pokrywa koszty nauki w 100%. Natomiast w przypadku inżyniera pożarnictwa komendy powiatowe/miejskie pokrywają w większości tylko 50% kosztów, co powoduje, iż szkoleny musi pokryć we własnym zakresie pozostałe 50% kosztów. Powoduje to brak zainteresowania podwyższaniem kwalifikacji przez funkcjonariuszy PSP w Akademii Pożarniczej. W przypadku szkoleń specjalistycznych w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego organizowanych przez Centralną Szkołę PSP wyjaśniam, że szkoła przeprowadza takie szkolenia na potrzeby całego kraju, co powoduje, że miejsc jest mniej niż wskazanych przez kraj potrzeb.*

(akta kontroli str. 1381-1385, 1410)

2.3. W KW PSP wdrożono i realizowano doskonalenie zawodowe strażaków ratowników wchodzących w skład SGR zgodnie z Zasadami organizacji doskonalenia zawodowego w Państwowej Straży Pożarnej⁸¹. Komendant powiatowy (miejski)

⁸¹ Zasady zatwierdzone przez Komendanta Głównego PSP 1 grudnia 2016 r.

zatwierdzał roczne plany doskonalenia zawodowego SGR oraz nadzorował, poprzez dowódców poszczególnych SGR, bieżące prowadzenie Dziennika doskonalenia zawodowego. Zgodnie z Zasadami organizacji doskonalenia zawodowego plany realizacji ćwiczeń doskonalenia zawodowego przedkładano do zatwierdzenia Komendantowi Wojewódzkiemu PSP. Uwzględniono w nich aspekt łączenia ćwiczeń poszczególnych grup specjalistycznych z terenu województwa. Dowódcy JR-G, w oparciu o które funkcjonują poszczególne SGR, tworzyli miesięczne plany doskonalenia zawodowego dla podległych jednostek.

(akta kontroli str. 534-552, 1018, 1397a)

W okresie objętym kontrolą doskonalenie zawodowe dla dowódców SGR realizowane było w formie:

- warsztatów tematycznych dotyczących reagowania na zdarzenia radiacyjne dla dowódców SGRChem,
 - odpraw kadry dowódczej SGRT, SGPR wraz z warsztatami z zakresu ewakuacji pojazdów techniki ciężkiej, podczas zdarzeń drogowych z udziałem Sił Zbrojnych (1 czerwca 2023 r.),
 - spotkania robocze w KW PSP koordynatorów dziedzinowych (5 grudnia 2023 r.).
- Ponadto 6-7 czerwca 2024 r. na terenie Ośrodka Szkolenia Poligonowego Wojsk Specjalnych w Strzeczku zostało zorganizowane spotkanie dowódców lub zastępców dowódców specjalistycznych grup ratownictwa chemiczno-ekologicznego oraz wojewódzkich koordynatorów PSP ds. ratownictwa chemicznego i ekologicznego. Podczas spotkania zorganizowane zostało również pilotażowe szkolenie z zakresu awaryjnego rozładunku cystern drogowych i kolejowych.

(akta kontroli str. 1409)

2.4. Komendant organizował wojewódzkie ćwiczenia ratownicze z udziałem SGR.

W latach 2023-2024 (do 30 czerwca) przeprowadzono dziewięć ćwiczeń, których organizatorem była Komenda, w tym osiem w 2023 r. Komenda zorganizowała ćwiczenia w zakresie: działań poszukiwawczo – ratowniczych⁸², ratownictwa technicznego⁸³ oraz ratownictwa wodno-nurkowego⁸⁴.

(akta kontroli str. 539-560, 1347-1350, 1397a)

Przebieg ćwiczeń został przeanalizowany i udokumentowany⁸⁵. Na podstawie przeprowadzonych analiz formułowano wnioski wskazujące m.in. na: polepszenie znajomości obiektów na których je prowadzono; zaznajomienie ze specyficzną infrastrukturą przygotowującą wstępnie obiekty do prowadzenia działań ratowniczo – gaśniczych na poziomie specjalistycznym; poprawienie znajomości procedur ratowniczych; wypracowanie zasad współpracy z personelem obsługującym obiekty oraz ustalenie priorytetów dotyczących zakupu niezbędnego wyposażenia.

(akta kontroli str. 539-552, 1018, 1054-1082, 1347-1350, 1397a)

Ponadto komendy miejskie (powiatowe) PSP województwa zorganizowały dla SGR ćwiczenia we wszystkich specjalnościach ratowniczych. SGR odbywały również ćwiczenia praktyczne oraz zajęcia teoretyczne w ramach własnych planów doskonalenia zawodowego.

(akta kontroli str. 1020, 1022, 1024, 1026, 1028, 1030, 1032, 1034, 1036, 1038, 1397a)

⁸² 1 czerwca 2023 r. - uczestniczyło ogółem 26 strażaków ratowników z SGPR Stargard i SGPR Białogard.

⁸³ W dniach 11-12 kwietnia 2023 r. i 1 czerwca 2023 r. - uczestniczyło w nich odpowiednio 33 i 26 ratowników z SGRT Stargard i SGRT Koszalin. Celem ćwiczeń było m.in. doskonalenie i sprawdzenie możliwości współdziałania.

⁸⁴ W dniach: 15-20 maja 2023 r., 22-28 maja 2023 r., 22-29 sierpnia 2023 r., 25-28 września 2023 r., 2-6 października 2023 r. oraz 15-19 kwietnia 2024 r. w formie obozu szkoleniowo-kondycyjnego. Uczestniczyło w nich ogółem 52 ratowników.

⁸⁵ Analiza ćwiczeń ratowniczych województwa zachodniopomorskiego za 2022 r. (WR.5217.1.2023) z 1 marca 2023 r. oraz analiza ćwiczeń ratowniczych województwa zachodniopomorskiego za rok 2023 (WR.5217.3.2024) z 3 lipca 2024 r.

Ustalone nieprawidłowości	W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.
OCENA CZĄSTKOWA	Specjalistyczne GR posiadały stany kadrowe i wykształcenie umożliwiające prowadzenie działań ratowniczych. Umiejętności ratowników były systematycznie podnoszone podczas ćwiczeń organizowanych dla poszczególnych specjalności ratowniczych.
OBSZAR	3. Wyposażenie SGR i strażaków ratowników.
Opis stanu faktycznego	3.1. W Komendzie ustalono normatywy wyposażenia i wyposażenia indywidualnego strażaków ratowników dla SGR funkcjonujących na terenie województwa. Normatywy były ustalane ze wskazaną częstotliwością i uzgadniane przez komendantów miejskich (powiatowych) z Komendantem Wojewódzkim PSP w oparciu o „Zasady organizacji ratownictwa ...” dla określonej specjalności ratownictwa⁸⁶, zatwierdzone przez KG PSP⁸⁷. W Komendzie analizowano normatywy wyposażenia SGR pod kątem aktualnych potrzeb sprzętowych. W okresie objętym kontrolą KW PSP nie dokonywała zmian w normatywach wyposażenia SGR⁸⁸. (akta kontroli str. 1361-1380, 1398) Komendant wyjaśnił, że tabele należności wynikają wprost z dokumentów Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, odnoszących się do „Zasad organizacji ratownictwa...” w poszczególnych dziedzinach. (akta kontroli str. 1381-1385, 1410) 3.2. W KW PSP dokonywano analiz kompletności wyposażenia SGR funkcjonujących na terenie województwa. W analizach sporządzonych w okresie objętym kontrolą, formułowano wnioski dotyczące istniejących braków w sprzęcie i wykształceniu funkcjonariuszy⁸⁹. W związku ze stwierdzonymi brakami wnioskowano o niezbędne zakupy lub ich dofinansowanie do KG PSP⁹⁰ oraz o zwiększenie budżetu do Wojewody Zachodniopomorskiego⁹¹. (akta kontroli str. 185-268, 275-296, 1398)

W 2023 r. KW PSP z budżetu środków europejskich zrealizowała wydatki w kwocie

⁸⁶ Np. KW PSP w piśmie z: 24 grudnia 2020 r. (WR.55717.2020) dotyczącym zasad organizacji ratownictwa wodnego w KSRG wskazała, że właściwi komendanci dostosowują jednostki realizujące ratownictwo wodne w zakresie specjalistycznym do wymogów określonych w Zasadach w terminie 24 miesięcy od dnia wejścia ich w życie; 22 listopada 2021 r. (WR.5574.1.2021) dotyczącym zasad organizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego w KSRG wskazała, że właściwi terytorialnie komendanci PSP dostosowują jednostki realizujące ratownictwo chemiczne i ekologiczne w zakresie podstawowym i specjalistycznym do wymogów określonych Zasadami w terminie 36 miesięcy od dnia ich wejścia w życie.

⁸⁷ KG PSP pismem z 23 grudnia 2020 r. (KOKR-II-0754/6-37/20; WR.557.17.2020) dotyczącym zasad organizacji ratownictwa wodnego w KSRG wskazała, że właściwi terytorialnie komendanci PSP dostosowują jednostki realizujące ratownictwo wodne w zakresie specjalistycznym do wymogów określonych zasadami w terminie 24 miesięcy od dnia ich wejścia w życie. Ponadto KSRG KG PSP w piśmie: z 2 listopada 2021 r. (BPO-V-0754/7-1/21; WR.5575.2.2021) dotyczącym zasad organizacji ratownictwa technicznego w KSRG podała, że właściwi terytorialnie komendanci PSP dostosowują jednostki realizujące ratownictwo techniczne w zakresie podstawowym i specjalistycznym do wymogów określonych zasadami w terminie 36 miesięcy od dnia ich wejścia w życie a z 18 listopada 2021 (BPO-V-0754/10-1/21; WR.6674.3.2021) dotyczącym zasad organizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego w KSRG wskazała termin 36 miesięcy od dnia wejścia w życie zasad na dostosowanie jednostek realizujących ratownictwo.

⁸⁸ KG PSP pismami z: 14 kwietnia 2023 r. (nr BPO-III.0754.29.2023) zaktualizował zasady organizacji działań poszukiwawczo-ratowniczych w KSRG; 22 grudnia 2023 r. zaktualizował załączniki do zasad organizacji działań poszukiwawczo-ratowniczych w KSRG; 15 kwietnia 2024 r. (BPO-I.0754.10.2024.1) zaktualizował zasady organizacji ratownictwa wysokościowego w KSRG.

⁸⁹ Analiza zabezpieczenia operacyjnego województwa zachodniopomorskiego 2023 r. z 5 maja 2023 r. (WR.5217.3.2023), Analiza zabezpieczenia operacyjnego województwa zachodniopomorskiego 2024 r. z 11 kwietnia 2024 r. (WR.5217.1.2024), Analiza funkcjonowania ratownictwa wysokościowego na terenie województwa zachodniopomorskiego z 15 listopada 2023 r. (WR.5217.7.2023). Opracowano wojewódzki plan rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego z 28 lipca 2022 r. (WR.0754.25.2022).

⁹⁰ M.in. pisma z: 29 marca 2023 r. (WF.0754.21.2023), 7 czerwca 2023 r. (WF.0754.21.1.2023) oraz 28 sierpnia 2023 r.

⁹¹ M.in. pisma z 24 lipca 2023 r. (WF.0760.48.2023), 21 sierpnia 2023 r. (WF.0760.57.2023), 24 sierpnia 2023 r. (WF.0760.57.1.2023), 5 października 2023 r. (WF.0760.57.2.2023), 25 października 2023 r. (WF.0760.57.3.2023), 26 czerwca 2024 r. (WF.0760.42.2024), 1 lipca 2024 r. (WF.0760.43.2024).

20 267,1 tys. zł⁹². Badanie kontrolne NIK wszystkich (pięciu) decyzji wprowadzających zmiany w planie budżetu środków europejskich wykazało, że wnioskowanie o środki z rezerw wynikało z faktycznych potrzeb i było celowe, a otrzymane środki budżetowe zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem⁹³. W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 w wyniku realizacji projektów:

- „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach - etap V”: dofinansowano zakup 3 szt. średniego samochodu ratowniczo - gaśniczego z systemem piany sprężonej (GBA standard pierwszowyjazdowy), 4 szt. ciężkiego samochodu ratowniczo - gaśniczego ze zwiększonym potencjałem ratownictwa drogowego (GCBA standard pierwszowyjazdowy), 1 szt. średniego samochodu ratowniczo - gaśniczego ze zwiększonym potencjałem ratownictwa drogowego (standard podstawowy), 1 szt. średniego samochodu ratowniczo - gaśniczego ze zwiększonym potencjałem ratownictwa drogowego (GBA - standard pierwszowyjazdowy), 1 szt. lekkiego samochodu rozpoznawczo - ratowniczego;

- „Wsparcie systemu ratowniczo-gaśniczego”: dofinansowano zakup sprzętu analitycznego wykorzystującego metodę FTIR (2 szt.), sprzętu analitycznego wykorzystującego metodę RAMANA (2 szt.), sprzętu analitycznego wykorzystującego metodę IMS - osobisty detektor (2 szt.), sfinansowano zakup kontenera sanitarnego (1 szt.), namiotu do pracy sztabu (1 szt.), namiotów 10-osobowych (2 szt.), kontenera kwatermistrzowskiego (1 szt.), transportera kołowego przystosowanego do poruszania się w trudno dostępnym terenie (1 szt.) i przyczepy (1 szt.) i nośnika kontenerowego (1 szt.), samochodu specjalistycznego wsparcia dekontaminacji podczas działań medycznych przy zagrożeniach czynnikiem CBRNE (1 szt.).

W związku z realizacją ww. projektów doposażenia otrzymały m.in. SGRChem Koszalin, SGRChem Szczecin, SGRT Stargard, SGRT Koszalin.

(akta kontroli str. 581-581a, 1399)

3.3. W wyniku badania ustalono⁹⁴, że w SGR występują braki wyposażenia ratowników w sprzęt i odzież ochronną, co zostało wykazane w zestawieniach sporządzonych dla:

- SGPR Stargard - w 16 pozycjach na 227 ogółem⁹⁵;
- SGPR Białogard Białogardzie - w ośmiu pozycjach na 227 ogółem⁹⁶;
- SGRT Koszalinie - w pięciu pozycjach na 122 ogółem⁹⁷;
- SGRT Stargard - w czterech pozycjach na 122 ogółem⁹⁸;
- SGRW Szczecin - w 46 pozycjach na 94 ogółem⁹⁹;
- SGRW Kołobrzegu - w 50 pozycjach na 94 ogółem¹⁰⁰;

⁹² 100% planu po zmianach, środki pochodziły z rezerwy celowej budżetu środków europejskich poz. 98.

⁹³ Kontrola P/24/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. – wykonanie planu finansowego Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie. Wystąpienie pokontrolne LSZ.410.1.3.2024 z 22 marca 2024 r.

⁹⁴ Stan na 30 czerwca 2024 r.

⁹⁵ SGPR Stargard braki w zakresie m.in.: kombinezonu roboczego jednoczęściowego 18 sztuk, bielizna termoaktywna lato 18 sztuk, bielizna termoaktywna zima jedna sztuka, koszulka typu „T-shirt” 18 sztuk, obuwie specjalne wysokie 18 sztuk, kominiarka termoaktywna 18 sztuk, plecak podręczny dobowy (na wyposażenie do strefy roboczej) 18 sztuk, latarka ręczna trzy sztuki, agregat prądowłóczy jedna sztuka, radiostacje przenośne trzy sztuki.

⁹⁶ SGPR Białogard braki w zakresie m.in.: bielizna termoaktywna lato 18 sztuk, bielizna termoaktywna zima 18 sztuk, koszulka typu T-shirt 18 sztuk, plecak podręczny dobowy (na wyposażenie do strefy roboczej) 18 sztuk, kolorowe taśmy ostrzegawcze w trzech kolorach jedna sztuka, chemiczne światło w trzech kolorach jedna sztuka

⁹⁷ SGRT Koszalin braki w zakresie m.in. szelki ratownicze dwie sztuki, linka holownicza jedna sztuka.

⁹⁸ SGRT Stargard braki w zakresie: młot 10 kg jedna sztuka, młot 5 kg jedna sztuka.

⁹⁹ SGRW Szczecin braki w zakresie m.in. kask dla ratownika pięć sztuk, ubrań podstawowe 30 sztuk, kombinezon zewnętrzny 30, kombinezon wewnętrzny ocieplający 30 sztuk, letnie ubranie dwuczęściowe do treningów kondycyjnych 30 sztuk, bielizna termoaktywna 30 sztuk, buty taktyczne 30 sztuk, czapka zimowa pod kask 30 sztuk, karabinek z zabezpieczeniem 21 sztuk, karabinek bez zabezpieczenia sześć sztuk, worek na sprzęt pięć sztuk; torba (plecak, wór) na wyposażenie osobiste 30 sztuk, latarka czołowa dużej mocy do założenia/mocowania na kasku 12 sztuk.

¹⁰⁰ SGRW Kołobrzeg braki w zakresie m.in., kask dla ratownika dziewięć sztuk, pętla stalowa cztery sztuki, kask ochronny dla poszkodowanego dwie sztuki, śpiwór do ochrony cieplnej poszkodowanego jedna sztuka, zestaw ogrzewaczy chemicznych jedna sztuka.

- SGRChem Szczecin - w 29 pozycjach na 111 ogółem¹⁰¹;
- SGRChem Koszalin - w pięciu pozycjach na 111 ogółem¹⁰²;
- SGRWN Szczecin - w siedmiu pozycjach na 18 ogółem¹⁰³;
- SGRWN Koszalin - w siedmiu pozycjach na 18 ogółem¹⁰⁴.

(akta kontroli str. 1214-1335, 1399-1400)

Komendant podejmował działania celem zapewnienia zgodnego z potrzebami poziomu finansowania SGR funkcjonujących na terenie województwa, w tym:

- uwzględnił we wniosku do Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego¹⁰⁵ w 2024 r. zakup sprzętu specjalistycznego stanowiącego wyposażenie specjalistycznych grup ratownictwa wysokościowego (wysokość środków przeznaczonych na uzupełnienie sprzętu: 130,0 tys. zł);
- przekazał¹⁰⁶ wniosek do WFOŚiGW o dofinansowanie dla SGR w KM PSP w Szczecinie (kwota: 63,4 tys. zł).
- przekazał wniosek o dofinansowanie doposażenia SGR, który został umieszczony przez WFOŚiGW na liście zadań zakwalifikowanych do dofinansowania (kwota 250,0 tys. zł¹⁰⁷).
- 1 lipca 2024 r. zawarł z WFOŚiGW umowę na dofinansowanie SGR w KM PSP w Koszalinie (kwota dofinansowania 65,0 tys. zł).
- uwzględnił we wniosku do Marszałka na 2025 r. zakup sprzętu specjalistycznego stanowiącego wyposażenie SGR o wartości 150,0 tys. zł. (wniosek na dzień zakończenia kontroli w przygotowaniu przez Komendę).

(akta kontroli str. 1409, 1412-1432)

Ponadto w związku z funkcjonowaniem SGR Komenda poniosła koszty wyposażenia ratowników w sprzęt i odzież ochronną w wysokości 41,7 tys. zł w 2023 r.¹⁰⁸ oraz 44,8 tys. zł w 2024 r. (do 30 czerwca)¹⁰⁹.

(akta kontroli str. 1336-1346)

Komendant wyjaśnił, że braki wyposażenia w poszczególnych SGR uzupełniane są w miarę możliwości finansowych.

(akta kontroli str. 1381-1385, 1410)

3.4. Zgodnie z Zasadami organizacji Centralnego Odvodu Operacyjnego KSRG, zatwierdzonymi przez Komendanta Głównego PSP 20 stycznia 2022 r., SGR funkcjonujące na terenie województwa w przypadku długotrwałych działań ratowniczych pobierają pakiety żywieniowe zabezpieczające ich potrzeby tak, aby mogły prowadzić działania ratownicze lub brać udział w ćwiczeniach bez dodatkowego zaprowiantowania przez okres co najmniej 36 godzin. W przypadku konieczności zapewnienia noclegu i odpoczynku w ramach odwodów operacyjnych funkcjonują plutony logistyczne wyposażone w śpiwory, łóżka, namioty, kontenery

¹⁰¹ SGRChem Szczecin braki w zakresie m.in.: kombinezon taktyczny jednoczęściowy 24 sztuki, nosze płachtowe pięć sztuk, taśma samoprzylepna wodoodporna 10 sztuk; papierki wskaźnikowe pH – uniwersalne osiem sztuk; papierki wskaźnikowe jodoksrobiowe (utleniające) – sześć sztuk; detektor jednogazowy (pomiar dyfuzyjny): - sensor elektrochemiczny - natlenek wodoru (do pomiaru niskich i wysokich stężeń) trzy sztuki.

¹⁰² SGRChem Koszalin braki w zakresie m.in. taśmy samoprzylepnej osiem sztuk, szybkie testy biologiczne 10 sztuk; nosze płachtowe trzy sztuki, szybkie testy biologiczne 10 sztuk.

¹⁰³ SGRWN Szczecin braki w zakresie m.in.: inne przyrządy do cięcia 12 sztuk, ubrania ochronne (zestaw) 12 sztuk; rękawice typ "suchy", 5-palcowe z pierścieniami sześć sztuk; ubrania ochronne 12 sztuk; radiotelefony nasobne (w wersji wodoodpornej lub w pakiecie wodoodpornym z ładowarką samochodową) dwie sztuki.

¹⁰⁴ SGRWN Koszalin braki w zakresie m.in.: bielizny termoaktywnej cztery sztuki, ubrania ochronne (zestawy) 12 sztuk; automaty nurkowe (dwustopniowe, o stopniach rozdzielonych, I stopień automatu z odizolowaną komorą wodną, II stopień z przewodem o długości minimum 120 cm.; automaty powinny być przystosowane do pracy przy ciśnieniu roboczym 30 MPa (norma EN 250)) sześć sztuk; sprzęt zasilania nurka w czynnik oddechowy (zestaw dwubutlowy min. 4200 L (co najmniej 2 x 7 l) z łącznikiem międzybutlowym, z zaworem separującym, wraz z systemem balastowym) dwie sztuki; radiotelefony nasobne (w wersji wodoodpornej lub w pakiecie wodoodpornym z ładowarką samochodową) – dwie sztuki.

¹⁰⁵ Dalej: Marszałka.

¹⁰⁶ 14 maja 2024 r.

¹⁰⁷ Pismo z WFOŚiGW z 11 czerwca 2024 r. (BS/ZOW/PGO/4306/1709/S/24-001/3139/24).

¹⁰⁸ Zakupiono ubranie gazoszczelne dla SGRChem Szczecin, kamerę termowizyjną dla SGPR Kołobrzeg, skafandry lądowe dla SGWN Koszalin, węże hydrauliczne dla SGRT Stargard.

¹⁰⁹ Zakupiono sprzęt dla SGRW Kołobrzeg.

sanitarne, które mogą być dysponowane do działań równoległe z SGR w celu stworzenia odpowiednich warunków do wypoczynku i regeneracji. Dysponentem plutonów logistycznych jest właściwe terytorialnie Stanowisko Kierowania Komendanta Wojewódzkiego PSP. W ramach zapewnienia 36-godzinnego wyposażenia SGR były wyposażane w śpiwory i karimaty w sposób umożliwiający nocleg lub wypoczynek w drodze do rejonu koncentracji w oparciu o dostępną infrastrukturę innych jednostek organizacyjnych PSP. Za usuwanie ewentualnych awarii pojazdów i sprzętu SGR przed dotarciem do właściwego rejonu koncentracji oraz po rozformowaniu odpowiedzialny jest wydział kwatermistrzowski macierzystej komendy miejskiej (powiatowej). Paliwo na potrzeby SGR w ramach Centralnego Odvodu Operacyjnego do momentu przybycia w rejon koncentracji oraz po rozformowaniu zapewniała macierzysta komenda. Za dostawę paliwa na potrzeby SGR po dotarciu do rejonu koncentracji odpowiadają właściwe terenowo Komendy Wojewódzkie.

(akta kontroli str. 1400-1401)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Komendant prawidłowo zorganizował i wdrożył działania w celu zapewnienia dla Specjalistycznych GR niezbędnych pojazdów oraz specjalistycznego sprzętu i wyposażenia ratowniczego. Istniejące niedobory sprzętu i wyposażenia nie wpływały negatywnie na prowadzenie działań ratowniczych. Komendant podejmował działania w celu wyeliminowania stwierdzonych niedoborów.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

4. Utrzymywanie przez SGR nominalnej gotowości operacyjnej.

4.1. Komendant monitorował bieżącą gotowość operacyjną SGR poprzez codzienne sprawdzanie raportów ze Stanowiska Kierowania Komendanta Wojewódzkiego¹¹⁰. SGR codziennie przysyłały do Stanowiska Kierowania Komendanta Miejskiego¹¹¹ wypełnioną tabelę gotowości operacyjnej, SKKM z otrzymanych informacji cząstkowych sporządzał tabelę zbiorczą i przekazywał ją do SKKW. SKKM przekazywał SKKW informację o obniżonej gotowości operacyjnej w celu ewentualnego zadysponowania najbliższej SGR posiadającej gotowość operacyjną, a w przypadku gdy była to SGR spoza terenu województwa, SKKW informował Stanowisko Kierowania Komendanta Głównego PSP o potrzebie dysponowania takiej grupy. Równoległe Komendant nadzorował podejmowane działania mające na celu możliwie szybkie odtworzenie właściwego poziomu gotowości SGR.

(akta kontroli str. 767-769, 1083-1084, 1402)

4.2. W latach 2023-2024 (do 30 czerwca) przez większość ww. okresu SGR wykazywały nominalną gotowość operacyjną (za wyjątkiem SGRW Kołobrzeg, co opisano szerzej w pkt 1.1. niniejszego wystąpienia)¹¹². W tym celu dokonywano w komendach miejskich (powiatowych) bieżących oraz okresowych analiz gotowości operacyjnej. Podejmowano działania mające na celu umożliwienie szybkiego odtworzenia właściwego poziomu gotowości SGR, m.in. poprzez uruchomienie dyżuru domowego, jeśli brak gotowości wynikał ze zbyt małej liczby odpowiednio przeszkolonych funkcjonariuszy, a była możliwość wprowadzenia do służby osób z odpowiednim przygotowaniem.

(akta kontroli str. 767-769, 785, 790-791, 794-798, 1402)

Analiza danych z monitoringu gotowości operacyjnej dla SGR wykazała, że w przypadku Specjalistycznej Grypy Ratownictwa Chemiczno-Ekologicznego Szczecin w 2023 r., we wrześniu, październiku oraz w listopadzie wystąpiły dni¹¹³, w których grupa ta nie

¹¹⁰ Dalej: SKKW.

¹¹¹ Dalej: SKKM.

¹¹² W miesiącach styczeń-kwiecień 2024 r. przez łącznie 97 dni (ze 121, tj. przez ponad 80% dni grupa nie miała gotowości operacyjnej „A”).

¹¹³ Tj. w dniach: 1-30 września 2023 r., 1-13 oraz 25-31 października 2023 r., 1-14 listopada 2023 r.

utrzymywała poziom gotowości operacyjnej określonego rozkazem o jej utworzeniu¹¹⁴. Było to spowodowane koniecznością wycofywania pojazdu SCRCheM „Decon” z użytkowania, z uwagi na liczne, nawracające usterki pojazdu. Pojazd był objęty gwarancją producenta. Usunięcie usterek mógł wykonać tylko producent.

(akta kontroli str. 767-769,1402)

Ponadto analiza danych z monitoringu gotowości operacyjnej SGR za rok 2023-2024 (do 30 czerwca) prowadzonych przez Komendę Miejską w Koszalinie¹¹⁵ oraz zapisów z monitoringu SGR uzyskanych przez NIK wykazała różnice w wykazywanym poziomie gotowości operacyjnej poszczególnych grup, tj. w przypadku:

- SGRWN Koszalin: 24 lutego 2023 r. KM wykazała „X” jako brak gotowości operacyjnej (brak nurka MSWiA), natomiast w zestawieniu z KG PSP zapisano poziom gotowości operacyjnej „A”; 8 lipca 2023 r. KM wykazała „X” jako brak gotowości operacyjnej (brak nurka MSWiA w godz. 8-16) a od godz. 16 do 24 poziom gotowości „A”, natomiast w zestawieniu z KG PSP wskazano w tym dniu „X”, tj. brak gotowości operacyjnej; 11 lipca 2023 r. KM wykazała gotowość operacyjną „A”, natomiast w zestawieniu z KG PSP zapisano w tym dniu „X”, tj. brak gotowości operacyjnej; 17 sierpnia 2023 r. KM wykazała gotowość operacyjną „A”, natomiast w zestawieniu z KG PSP wskazano w tym dniu „X”, tj. brak gotowości operacyjnej;
- SGRChem Koszalin: 22 grudnia 2023 r. KM wykazała „X” jako brak gotowości operacyjnej (powód: brak SCRT, fumigatora), natomiast w zestawieniu z KG PSP zapisano poziom gotowości operacyjnej „A”; 6 marca 2024 r. KM wykazała gotowość operacyjną „A”, natomiast w zestawieniu z KG PSP wskazano „X”, tj. brak gotowości operacyjnej; 13 marca 2024 r. KM wykazała gotowość operacyjną „A”, natomiast w zestawieniu z KG PSP zapisano „X”, tj. brak gotowości operacyjnej;
- SGRT Koszalin: 20 marca 2023 r. KM wykazała „X”, tj. brak gotowości operacyjnej (uszkodzony silownik podpory żurawia), natomiast w zestawieniu z KG PSP wskazano poziom gotowości operacyjnej „C”; 7 kwietnia 2023 r. KM wykazała gotowość operacyjną „C”, natomiast w zestawieniu z KG PSP zapisano „X”, tj. brak gotowości operacyjnej; 2 sierpnia 2023 r. KM wykazała „X”, tj. brak gotowości operacyjnej (awaria SCDz40 Scania), natomiast w zestawieniu z KG PSP wskazano poziom gotowości operacyjnej „C”.

(akta kontroli str. 767-769, 1402)

Komendant wyjaśnił: *W okresie objętym kontrolą dwukrotnie błędnie przekazano informację o braku gotowości SGR w Komendzie Miejskiej PSP w Koszalinie. Różnice, które wystąpiły w poszczególnych monitoringach wynikały z niewłaściwego uzupełnienia zestawień (nie usunięto zapisów z wcześniejszych monitoringów). Błędne wykazanie gotowości SGR nie wpłynęło na realizację działań. Monitoring SGR realizowany jest na bieżąco w związku z możliwością wycofania grup w każdym momencie.*

(akta kontroli str. 1381-1385, 1410)

4.3. W latach 2023-2024 (do 30 czerwca) SGR uczestniczyły w działaniach ratowniczych, w tym:

- SGPR Stargard w dwóch w 2023 r.¹¹⁶;
- SGRT Stargard (pn. ŻUBR)¹¹⁷ w jednej w 2023 r.¹¹⁸;

¹¹⁴ Rozkaz Nr 7/2022 Komendanta z 1 sierpnia 2022 r. w sprawie powołania specjalistycznej grupy ratownictwa chemicznego i ekologicznego w KM PSP w oparciu o siły i środki JR-G nr 2 w Szczecinie.

¹¹⁵ Dalej: KM.

¹¹⁶ 18 sierpnia 2023 r. zawalenie części dachu hali magazynowej (Szczecin), 21 grudnia 2023 r. zawalenie stropu domu jednorodzinnego (Banie).

¹¹⁷ SGPR Stargard.

¹¹⁸ Wypadek samochodu ciężarowego 4 września 2023 r. (Żerńsko, pow. choszczeński).

- SGRW Szczecin w czterech w 2023 r.¹¹⁹ i w dwóch w 2024 r. (do 30 czerwca)¹²⁰.
 - SGRW Kołobrzeg w jednej w 2023 r.¹²¹.
 - SGRChem Szczecin (pn. GRYF) w 21 w 2023 r.¹²² i 11 w 2024 r. (do 30 czerwca)¹²³.
 - SGRChem Koszalin w Koszalinie w sześciu w 2023 r. i dwóch w 2024 r. (do 30 czerwca)¹²⁴.
 - SGRWN Szczecin w 25 w 2023 r. i pięciu w 2024 r. (do 30 czerwca)¹²⁵.
 - SGRWN Koszalin w 29 w 2023 r. i czterech w 2024 r. (do 30 czerwca)¹²⁶.
- (akta kontroli str. 1347-1360, 1403-1404)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W latach 2023-2024 (do 30 czerwca) przez większość czasu SGR wykazywały nominalną gotowość operacyjną. Dokonywano bieżących oraz okresowych analiz gotowości operacyjnej, w których wskazywano przyczyny występowania braku wymaganej gotowości operacyjnej przez SGR.

OBSZAR

5. Sprawowanie przez komendanta wojewódzkiego PSP nadzoru nad przygotowaniem i funkcjonowaniem SGR.

Opis stanu
faktycznego

5.1. Komendant sprawował nadzór nad przygotowaniem i funkcjonowaniem SGR. Prowadził bieżący nadzór nad zapewnieniem przez poszczególne SGR deklarowanego poziomu gotowości operacyjnej (codziennie podległe komendy miejskie (powiatowe) składały raporty do SKKM). Prowadzono w ten sposób codzienny monitoring SGR, aktualizując informacje nt. faktycznego stanu kadrowego, wyposażenia, dyspozycyjności poszczególnych grup oraz poziomu ich gotowości operacyjnej. Po zweryfikowaniu i zebraniu wszystkich informacji (ze wszystkich SKKM), SKKW przysyłało informację do Stanowiska Kierowania KG PSP, a następnie stanowisko to przysyłało informację zwrotną. Ponadto Komendant inicjował oraz organizował ćwiczenia wojewódzkie na obiektach, szkolenia, odprawy lub innego rodzaju działania związane z podniesieniem gotowości operacyjnej i jakości wykonywania zadań przez strażaków, nadzorował cyklicznie oceny predyspozycji ratowników wchodzących w skład poszczególnych SGR. W okresie objętym kontrolą zespoły inspekcyjne przeprowadziły siedem inspekcji gotowości operacyjnej SGR z terenu województwa¹²⁷ - wyniki wszystkich inspekcji były pozytywne. We wszystkich siedmiu przypadkach sformułowano wnioski pionspekcyjne dotyczące realizacji czynności ratowniczych oraz doposażenia SGR. Realizacja wniosków została wdrożona, w tym: dokonano wymiany zestawów butlowych 7/200 na zestawy 7/300 dla SGRWN Szczecin; doposażono SGRW w Szczecinie w sprzęt wymagany na poziomie „B”; doposażono SGRChem w Szczecinie w niezbędny sprzęt w celu umożliwienia osobnej dyspozycyjności sił i środków na poziomach odpowiednio „A” lub „B”.

(akta kontroli str. 582-616, 767-769, 1083-1084, 1405, 1411)

W okresie objętym kontrolą nie miały miejsca inspekcje gotowości operacyjnej prowadzone przez zespoły inspekcyjne Komendanta Głównego PSP.

¹¹⁹ W dniach: 20 września 2023 r., 10 listopada 2023 r., 29 listopada 2023 r. oraz 26 grudnia 2023 r. Dotyczyły m.in. udzielenia pomocy osobie znajdującej się na górnym pokładzie statku (20 września 2023 r., Szczecin), ewakuacji poszkodowanego z wysokości w stoczni (29 listopada 2023 r., Szczecin); naruszenia konstrukcji dachu na kościele przez silny wiatr (26 grudnia 2023 r., Szczecin).

¹²⁰ Obie akcje dotyczyły pomocy w dotarciu do poszkodowanego.

¹²¹ W dniu 24 lipca 2023 r. Dotyczyła pomocy kotu uwięzionemu w studni na głębokości około 12 m.

¹²² W akcjach brało udział od trzech do 15 uczestników ze strony SGR.

¹²³ Akcje zostały podjęte m.in. w związku z wyciekiem metanolu z wagonu, rozpylonej drażniącej substancji w szkole, zadymienia w budynku biurowym, wycieku paliwa w związku z wypadkiem.

¹²⁴ W dniach: 13 lutego 2024 r. (przesyłka z nieznaną substancją) oraz 17 czerwca 2024 r. (wyciek amoniaku).

¹²⁵ W dniach: 13 kwietnia 2024 r. (poszukiwanie osoby zaginionej), 1 czerwca 2024 r. (pomoc poszkodowanym na wodzie) oraz akcje dotyczące poszukiwania osoby zaginionej 22 czerwca 2024 r. i 30 czerwca 2024 r. (dwie akcje).

¹²⁶ W dniach 28 marca 2024 r. (osoba topiąca się w stawie), 21 kwietnia 2024 r. (poszkodowany w wyniku wpadnięcia do wody), 22 kwietnia 2024 r. (pomoc policji w szukaniu zaginionej osoby) oraz 26 kwietnia 2024 r. (pomoc osobie pływającej w morzu).

¹²⁷ Do 30 czerwca 2024 r.

(akta kontroli str. 1405)

5.2. W KW PSP analizowano działania ratownicze z udziałem SGR na terenie województwa. W wyniku kontroli ustalono, że w odniesieniu do sześciu wybranych zdarzeń¹²⁸, mających miejsce w 2023 r., w których brały udział SGR sporządzone zostały ich analizy¹²⁹. W analizach opisano m.in. podjęte działania ratownicze, oceniono organizację działań przez poszczególnych kierujących oraz sformułowano wnioski w zakresie przedsięwzięć podnoszących skuteczność działań ratowniczych, w tym wyposażenia SGR. Zakres tematyczny analiz był zgodny z załącznikiem nr 12 rozporządzenia o KSRG.

Jak wyjaśnił Komendant poza analizami zdarzeń wnioski z przeprowadzonych działań ratowniczych SGR, funkcjonujących na terenie województwa, były one omawiane na zmianach służbowych, na odprawach dowódców grup oraz w ramach doskonalenia zawodowego i na bieżąco wdrażane.

(akta kontroli str. 617-766, 1406, 1411)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Komendant systematycznie monitorował gotowość operacyjną Specjalistycznych GR oraz podejmował działania nadzorujące realizację wniosków poinspekcyjnych, sformułowanych przez zespoły inspekcyjne.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Szczecin, dnia 13 września 2024 r.

Kontroler
Artur Matejko
specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor
z up.
Bogusław Wójcik
p.o. Wicedyrektor Delegatury

.....
Dokument podpisano elektronicznie

¹²⁸ Zdarzenia w miejscowości: Białogard 22 lipca 2023 r. (1602001-0347); Gryfino 9 stycznia 2023 r. (1607001-0043); Skrzydlowo, jezioro Studnica 6-7 lipca 2023 r. (16090001-1074); Szczecin 18 sierpnia 2023 r. (1601002-0467); Sławno 25 listopada 2023 r. (1615001-0279); Świdwin 8 września 2023 r. (1618001-0479).

¹²⁹ Niezależnie od analiz, dla każdego działania ratowniczego sporządzano informację ze zdarzenia.